

Številka: 018-045/2025-10

Datum: 30. 6. 2025

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 in naslednji; v nadaljevanju: ZPVPJN) v senatu Andraža Žvana, kot predsednika senata ter Sama Červeka in Aleksandra Petrovčiča, kot članov senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »A-29/24; *Rekonstrukcija regionalne ceste R3-677/2202 Pišece–Zgornja Pohanca–Krško od km 12+800 do 16+370 »Zdole–Krško«*, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložil vlagatelj Kostak, komunalno in gradbeno podjetje, d.d., Leskovška cesta 2a, Krško (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo, Hajdrihova ulica 2A, Ljubljana (v nadaljevanju: naročnik), dne 30. 6. 2025

odločila:

1. Zahtevek za revizijo se zavrne.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov pravnega varstva se zavrne.
3. Vlagatelj je dolžan izbranemu ponudniku povrniti stroške pravnega varstva v višini 3.334,26 EUR, v roku 15 dni od prejema tega sklepa. Višja stroškovna zahteva izbranega ponudnika se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik je obvestilo o javnem naročilu – splošno področje na Portalu javnih naročil objavil dne 16. 9. 2024, pod št. objave JN006576/2024-EUe16/01, s popravki in v Dodatku k Uradnemu listu Evropske unije dne 16. 9. 2024, pod št. objave 555125-2024, s popravki.

Dne 7. 2. 2025 je naročnik na Portalu javnih naročil objavil odločitev o oddaji javnega naročila z dne 6. 2. 2025 in jo z odločitvijo o razveljavitvi odločitve o oddaji javnega naročila z dne 18. 2. 2025, istega dne objavljeno na Portalu javnih naročil, razveljavil. Dne 2. 4. 2025 je naročnik objavil novo odločitev o oddaji javnega naročila z dne 1. 4. 2025 (v nadaljevanju: odločitev o oddaji naročila), s katero je predmetno javno naročilo (ponovno) oddal gospodarskemu subjektu CVP, gradbeništvo in storitve d.o.o., Cesta v Mestni log 88a, Ljubljana v skupnem nastopu z

gospodarskim subjektom KOP Brežice d.d., Cesta prvih borcev 9, Brežice (v nadaljevanju: izbrani ponudnik). Ponudb, ki so bile po merilih manj ugodne od izbrane, naročnik ni preverjal.

Vlagatelj je zoper odločitev o oddaji naročila dne 14. 4. 2025 vložil zahtevek za revizijo, v katerem zatrjuje, da je v ponudbi izbranega ponudnika več pomanjkljivosti in da naročnik ni ravnal pravilno, ko je ponudbo izbranega ponudnika ocenil kot dopustno; predlaga, da se zahtevku za revizijo ugotovi in izpodbijana odločitev razveljavi; zahteva povrnitev stroškov pravnega varstva (v nadaljevanju: zahtevek za revizijo).

Naročnik je vlagateljev zahtevek za revizijo, skladno z drugim odstavkom 27. člena ZPVPJN, dne 17. 4. 2025 posredoval izbranemu ponudniku v izjasnitev. Izbrani ponudnik se je do navedb vlagatelja iz zahtevka za revizijo opredelil po pooblaščenju dne 23. 4. 2025; zahteva povrnitev stroškov pravnega varstva (v nadaljevanju: izjasnitev).

Naročnik je dne 7. 5. 2025 sprejel odločitev, s katero je vlagateljev zahtevek za revizijo in njegovo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva zavrnil, zavrnil pa je tudi zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva izbranega ponudnika (v nadaljevanju: odločitev o zahtevku za revizijo).

Naročnik je dne 12. 5. 2025 in dne 26. 5. 2025 Državni revizijski komisiji odstopil dokumentacijo v odločanje.

Vlagatelj se je do navedb naročnika v odločitvi o zahtevku za revizijo opredelil dne 12. 5. 2025; zahteva povrnitev nadaljnjih stroškov pravnega varstva (v nadaljevanju: opredelitev do navedb naročnika). Opozarja na kršitev načela kontradiktornosti, ker naročnik odločitvi o zahtevku za revizijo ni priložil prilog izbranega ponudnika (zlasti končne situacije referenčnega posla), na katere opira svojo odločitev.

Državna revizijska komisija je vlagatelju dne 4. 6. 2025, na podlagi 11. člena ZPVPJN, z namenom zagotovitve kontradiktornosti, posredovala izjasnitev izbranega ponudnika s prilogami. Vlagatelj se je do navedene vloge s prilogami opredelil dne 9. 6. 2025 (v nadaljevanju: vloga z dne 9. 6. 2025).

Po pregledu dokumentacije o javnem naročilu ter po preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika je Državna revizijska komisija odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa, iz razlogov, navedenih v nadaljevanju.

I. glede postavke 5 iz popisa del

Vlagatelj v zahtevku za revizijo navaja, da je naročnik v podtočki 4.3.2 *Popis del s količinami* v točki 4.2 *Priloge* v poglavju 4. *Ponudbena dokumentacija* v dokumentu *Navodila za pripravo ponudbe* (v nadaljevanju: točka 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) določil, da bo od ponudnikov, ki posamezne postavke cenovno ne bodo ovrednotili, zahteval pojasnilo.

Izbrani ponudnik je v postavki 5 *Odstranitev obstoječega SN strojnega mesta z novim AB 12 m zateznim drogom, komplet z ustreznim temeljem, s predstavitevjo omrežja ter drobnim materialom (postavka se izvede v primeru potrebne sanacij. Izvede Elektro Celje d.d.)* v razdelku 7. *Tuje storitve*, 7.1 *Zaščita NN* v popisu del (stran 123) (v nadaljevanju: postavka 5) navedel »0,00«. Vlagatelj zatrjuje, da izbrani ponudnik s tem postavke 5 cenovno ni ovrednotil - ni določil cene na enoto mere in posledično tudi ne cene postavke. Navaja, da je splošno znano dejstvo, da Elektro Celje d.d. v postavki 5 navedenih storitev v nobenem primeru ne izvaja brezplačno in da je sam v navedeno postavko vpisal njeno tržno ceno (cena na enoto mere 6.800,00 EUR, kar ob količini 7 pomeni ceno postavke 47.600,00 EUR).

Vlagatelj dalje navaja, da je naročnik izbranega ponudnika pozval, naj pojasni, ali je postavka 5 obračunana v okviru drugih postavk, kje in v kakšni vrednosti. Izbrani ponudnik je v odgovoru z dne 17. 3. 2025 odgovoril, da so postavko 5 obračunali in upoštevali v okviru cen vseh ostalih postavk popisa del oz. ponudbenega predračuna in pojasnil, da postavka 5 predstavlja 0,9257% celotne pogodbene vrednosti.

Vlagatelj zatrjuje, da izbrani ponudnik ni niti v najmanjši meri pojasnil, kje in v kakšni vrednosti je obračunal postavko 5. S tem, ko je odgovoril, da je obračunana in upoštevana v okviru vrednosti »vseh ostalih postavk«, ni podal zahtevanega pojasnila o tem, v okviru katere postavke naj bi bila ta postavka obračunana, kje se nahaja ta postavka in v kakšni vrednosti je. Postavke 5 ni ponudil in je cenovno ni ovrednotil, odgovor tudi ne vsebuje nobenega zapisa vrednosti (v EUR).

Pri vprašanju, ali je postavka 5 obračunana v okviru drugih postavk, kje in v kakšni vrednosti, gre, po zatrjevanju vlagatelja, za izjavo volje ponudnika, s katero ta izrecno in nedvoumno opredeli vsebino in strukturo svoje ponudbe. Da je pojasnilo neustrezno, nezadostno, pavšalno, nekonkretizirano in niti v najmanjši možni meri ne omogoča preverljivosti ponudbe (s tem v zvezi se vlagatelj sklicuje na sodbo Upravnega sodišča v zadevi št. I U 1311/2024) se po zatrjevanju vlagatelja zaveda tudi izbrani ponudnik, ki želi zmanjšati pomen te postavke z argumentom, da znaša samo 0,9257% pogodbene vrednosti. Vlagatelj meni, da je očitno, da izbrani ponudnik ni mogel odgovoriti, da je cena te postavke vključena v ostalih postavkah sklopa del *Zaščita NN omrežja*, saj je za celoten sklop teh del navedel ceno 22.317,14 EUR, kar je bistveno manj, kot znaša tržna vrednost storitev Elektra Celje d.d. v navedeni postavki.

Vlagatelj zatrjuje, da je pojasnilo izbranega ponudnika podano v popolnem nasprotju z navodili naročnika iz točke 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, v nasprotju s pozivom naročnika in 89. členom Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/2015 in spremembe; v nadaljevanju: ZJN-3). Ker iz njega ni razvidno, ali je sporna postavka v ponudbi dejansko upoštevana, v kakšni vrednosti in kje, naročnik ni imel podlage, da je ponudbo štel za dopustno, njen sprejem pa pomeni kršitev načela transparentnosti in načela enakopravne obravnave ponudnikov.

Vlagatelj opozarja še na prakso Državne revizijske komisije, skladno s katero predstavlja ponudbeni predračun oz. popis del posebej pomemben del ponudbe, ki ga mora ponudnik pripraviti s posebno skrbnostjo (s tem v zvezi izpostavlja odločitvi v zadevah št. 018-112/2018, 018-141/2018). Ob sklicevanju na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-086/2024 navaja, da pomanjkljivosti v ponudbenem predračunu ni mogoče nadomestiti s predložitvijo splošnih izjav.

Izbrani ponudnik v izjasnitvi navaja, da je njegova ponudba skladna z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila in pozivom naročnika. Pojasnjuje, da je naročnik ocenil, da bo zahteval pojasnilo, na katerega je ustrezno odgovoril. Poudarja, da je pojasnilo zadostno in skladno z zahtevami naročnika iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ki so enake, kot v pozivu. Naročnik ni zahteval, da bi morala biti določena postavka obračunana v okviru določenih drugih postavk, prav tako ni zahteval, da bi takšna postavka morala biti obračunana v okviru ene postavke, kot to navaja vlagatelj. Ker naročnik ni navedel, v koliko postavkah je lahko obračunana, je lahko obračunana v vseh, takšen način priprave predračuna s strani izbranega ponudnika pa je skladen z zahtevami naročnika.

Izbrani ponudnik, ob sklicevanju na prakso Državne revizijske komisije zatrjuje, da če je zahteva dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila zapisana ohlapno ali tako, da omogoča več

razlag, je ni mogoče tolmačiti v škodo ponudnika, ki je zahtevo izpolnil v mejah, ki jo razlaga take zahteve še dopušča.

Pojasnjuje, da je v pojasnilu navedel, da je sporna postavka upoštevana v vseh ostalih postavkah, koliko je teh postavk in katere so te postavke, pa je naročniku znano, saj je sam pripravljaj predračun. Konkretizacija postavk je zelo jasna, prepisovanje vseh ostalih postavk (razen sporne) v pojasnilu pa ne bi predstavljajo večje konkretizacije.

Izbrani ponudnik je sporno postavko tudi vrednostno povsem pravilno opredelil, in sicer v vrednosti 0,9257% celotne pogodbene vrednosti. Vrednost je opredeljena glede na celotno pogodbeno vrednost, z ustreznim matematičnim vrednostnim zapisom. Navaja, da vlagatelj ne navede, zakaj zapis vrednosti v odstotkih od celotne ponudbe ni ustrezen oz. ne predstavlja vrednosti oz. ni skladen z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, pač pa le pavšalno navaja, da vrednost ni določena.

Pojasnjuje tudi, da iz točke 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izhaja, da morajo ponudniki v popis del vnesti zneske, ki predstavljajo »ceno«, v okviru pojasnila pa morajo pojasniti »vrednost« postavke. Naročnik nikjer ni zahteval, da se vrednost nominalno ovrednoti, torej je dopustil tudi drug način opredelitve, npr. v odstotku. Če bi naročnik želel na podlagi opredeljene vrednosti izračunati ceno v EUR, bi to iz navedbe vrednosti v odstotkih lahko storil.

Izbrani ponudnik navaja, da ni sporno, da se postavka 5 izvaja preko tretje osebe, Elektra Celje d.d., je pa brezpredmetna navedba vlagatelja, da Elektro Celje d.d. dela ne bo opravil brezplačno. Navedeno na oblikovanje cen izbranega ponudnika nima nikakršnega vpliva. Glede vlagateljeve navedbe o vpisu tržne cene v svoji ponudbi izbrani ponudnik navaja, da ni izkazana. Poudarja, da v kolikor bi naročnik želel tržno ceno ali točno določeno višino cene, bi moral to jasno določiti v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, saj je cenovna politika v domeni ponudnikov, v kolikor ni v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določeno drugače. Podano pojasnilo je skladno z zahtevami naročnika, izbrani ponudnik pa ponudbe ni v ničemer spreminjal.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo navaja, da ne držijo navedbe vlagatelja, da pojasnilo, ki ga je za postavko 5 podal izbrani ponudnik na njegovo zahtevo, ni skladno s točko 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, pozivom na pojasnilo in 89. členom ZJN-3 in da je zato ponudba izbranega ponudnika nedopustna. Pojasnjuje, da je, glede na točko 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in poziv, napačno zatrjevanje vlagatelja, da bi moral izbrani ponudnik v pojasnilu navesti konkretno eno postavko iz popisa del, v okviru katere je izbrani ponudnik obračunal postavko 5 in vrednost te postavke. Naročnik v pozivu ni zahteval, da se vrednost navede v EUR, v nominalni vrednosti, torej je dopustil, da se lahko opredeli tudi na drug način. Izbrani ponudnik je pojasnil, da je navedeno postavko obračunal in upošteval v okviru vrednosti vseh ostalih postavk iz popisa del, da predstavlja 0,9257% celotne pogodbene vrednosti in da je obračunana v okviru cen, podanih pri ostalih postavkah ponudbenega predračuna. Takšno pojasnilo je naročnik ocenil kot ustrezno, ker je podano v celoti v skladu s pozivom. Pojasnilo je konkretizirano do te mere, da naročnik ve, da sporna postavka je obračunana in kje je obračunana – naročnik je tisti, ki je pripravil popis del in ve, za katere postavke iz popisa del gre. Naročnik pritrjuje navedbam izbranega ponudnika glede vsebine relevantnih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in poziva.

Naročnik navaja, da ni relevantno, kakšna je tržna vrednost storitev Elektra Celje d.d. iz sporne postavke. Ponudniki so morali postavke cenovno ovrednotiti, na kakšen način morajo to storiti, pa naročnik ni posebej določil. Nobenega dvoma po naročnikovem mnenju ni, da lahko cene določi le ponudnik sam (s tem v zvezi izpostavlja odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-044/2021). Ker naročnik v pozivu na pojasnilu od izbranega ponudnika ni zahteval

navedbe zneska storitve v EUR, je pojasnilo o tem, da znaša 0,9257 % celotne pogodbe vrednosti, za naročnika ustrezno. Kakšen je znesek v EUR, je naročnik lahko izračunal sam (tj. 47.599,68 EUR brez DDV). Naročnik pritrdi izbranemu ponudniku, da vlagatelj ne konkretizira, zakaj tako podan zapis ne bi bil ustrezen.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika vztraja, da je naročnik jasno zahteval, kaj naj izbrani ponudnik pojasni, ta pa tega ni storil. Podano pojasnilo je pavšalno, vsebinsko prazno in ne omogoča nobene možnosti objektivne preveritve. Predstavlja poskus prikrivanja dejstva, da navedena postavka v ponudbi sploh ni bila obračunana v okviru drugih postavk. Stališče naročnika, da mu pojasnilo zadostuje, je v nasprotju z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, pozivom, izrecnim opozorilom v pozivu in drugim odstavkom 67. člena ZJN-3. Vlagatelj zaključuje, da naročnik niti v postopku pravnega varstva še vedno ne ve, v kakšni vrednosti je izbrani ponudnik (v okviru drugih postavk) obračunal sporno postavko 5, pri čemer ne more biti dvoma, da je vrednost vedno določena v EUR.

Vlagatelj se do navedb izbranega ponudnika, povezanih z obravnavanim očitkom, v vlogi z dne 9. 6. 2025 ni opredelil.

V skladu s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 naročnik odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

V skladu z drugim odstavkom 89. člena ZJN-3 naročnik pred oddajo javnega naročila preveri obstoj in vsebino podatkov oz. drugih navedb iz ponudbe ponudnika, kateremu se je odločil oddati javno naročilo.

Naročnik je v točki 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil:

»Izpolnjen popis del s količinami in cenami se predloži v elektronski obliki (»excel« datoteka). V primeru razhajanja med cenami v listini »Ponudba - predračun« in cenami v predloženem popisu del veljajo slednje.

Ponudnik popisa del ne sme spreminjati. Kakršnokoli napako v objavljenem popisu del s količinami (napačna količina, enota mere, formula, blokada ...) lahko odpravi izključno naročnik, ponudnik pa je na napako, ki jo odkrije dolžan opozoriti preko portala javnih naročil. Če v predloženem popisu del posamezna postavka ni cenovno ovrednotena, bo naročnik zahteval pojasnilo ali je obračunana v okviru drugih postavk, kje in v kakšni vrednosti, če to ni, bo ponudba zavrnjena.«

Izbrani ponudnik je v popisu del v postavki 5 (»Odstranitev obstoječega SN strojnega mesta z novim AB 12m zateznim drogom, komplet z ustreznim temeljem, s prestavitvijo omrežja ter drobnim materialom (postavka se izvede v primeru potrebne sanacij. Izvede Elektro Celje d.d.«) navedel, da znaša cena na enoto navedene postavke »0,00«.

Naročnik je na izbranega ponudnika naslovil dopis *Poziv za dopolnitev ponudbe* z dne 4. 3. 2025, v katerem je (relevantno za obravnavano sporno vprašanje), ob sklicevanju na zgornjo določbo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, navedel:

»V predloženi ponudbi je v izpolnjenem popisu del v zavihku »Zaščita NN«, v sklopu »7. Tuje storitve / 7.1 Zaščita NN« pri postavki številka 5 »Odstranitev obstoječega SN strojnega mesta z

novim AB 12m zateznim drogom, komplet z ustreznim temeljem, s prestavitvijo omrežja ter drobnim materialom (postavka se izvede v primeru potrebne sanacij. Izvede Elektro Celje d.d.)» izpolnjena cena na enoto 0,00 EUR. V Navodilih za pripravo ponudbe (v nadaljevanju: Navodila) je v točki 4.3.2 (Popis del s količinami) med drugim navedeno: »....Če v predloženem popisu del posamezna postavka ni cenovno ovrednotena, bo naročnik zahteval pojasnilo ali je obračunana v okviru drugih postavk, kje in v kakšni vrednosti, če to ni, bo ponudba zavrnjena.«»,

in

»na podlagi točke 4.3.2 Navodil prosim za pojasnilo, ali je postavka 5 v popisu del v zavihku »Zaščita NN«, sklop »7. Tuje storitve / 7.1 Zaščita NN« obračunana v okviru drugih postavk, kje in v kakšni vrednosti. Če to ni, bo ponudba zavrnjena.«.

Izbrani ponudnik je v odgovor na zgornji poziv na naročnika naslovil dopis z dne 17. 3. 2025, v katerem je (relevantno za obravnavano sporno vprašanje) navedel:

»V zvezi z zgoraj opredeljeno postavko vam pojasnujemo, da smo navedeno postavko obračunali in upoštevali v okviru vrednosti vseh ostalih postavk Popisa del oziroma Ponudbenega predračuna, pri čemer vam pojasnujemo, da navedena postavka predstavlja 0,9257% celotne pogodbene vrednosti, obračunana pa je v okviru cen, podanih pri ostalih postavkah ponudbenega predračuna.«

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da je naročnik izbranega ponudnika, ki je v postavki 5 pod ceno na enoto vpisal »0,00«, na podlagi točke 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila pozval na pojasnilo, ali je sporna postavka 5 obračunana v okviru drugih postavk, kje in v kakšni vrednosti. Izbrani ponudnik je v pojasnilu navedel, da je sporno postavko upošteval in obračunal v okviru cen vseh ostalih postavk iz popisa del in da njena vrednost znaša 0,9257% celotne pogodbene vrednosti.

Ker predstavljeno dejansko stanje med strankami ni sporno, Državna revizijska komisija ni presojala, ali je imel naročnik, glede na način izpolnitve postavke 5 v popisu del izbranega ponudnika, podlago za pozivanje na pojasnilo v točki 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo naročila ali ne, saj tudi o tem med strankama ni spora. Je pa presojala, ali je naročnik ravnal pravilno, ko je prejeto pojasnilo izbranega ponudnika sprejel kot ustrezno.

Vlagatelj zatrjuje, da izbrani ponudnik iz razloga, ker je pri postavki 5 vpisal ceno na enoto »0,00«, postavke 5 sploh ni ponudil, njegovim navedbam pa Državna revizijska komisija ne more slediti. Naročnik namreč v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ni določil pravil o načinu interpretacije popisa del za primer, če je v posamezni postavki vpisana cena »0,00«, še manj je določil, da se bo v primeru vpisa »0,00« pri ceni na enoto posamezne postavke štel, da ponudnik postavke ne ponuja. Ponudbe izbranega ponudnika zaradi spornega vpisa, ob upoštevanju konkretnih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ni mogoče označiti za pomanjkljivo, s tem povezano sklicevanje vlagatelja na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-086/2024 pa je neutemeljeno zaradi povsem drugačnega dejanskega stanja. V obravnavani zadevi je izbrani ponudnik pri eni od postavk vpisal ceno na enoto »0,00«, v sklicevani zadevi pa takratni ponudnik cene na enoto nekaterih postavk sploh ni navedel.

Vlagatelj dalje zatrjuje, da izbrani ponudnik na poziv naročnika ni odgovoril, saj ni niti v najmanjši meri pojasnil, kje in v kakšni vrednosti je obračunal postavko 5. Državna revizijska komisija po vpogledu v poziv naročnika in odgovor izbranega ponudnika ugotavlja, da tudi tej navedbi vlagatelja ni mogoče slediti. Iz poziva, ki temelji na točki 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, izhaja, da je naročnik od ponudnika zahteval pojasnilo, ali je postavka 5

»obračunana v okviru drugih postavk, kje in v kakšni vrednosti«. Izbrani ponudnik je pojasnil, da je postavka 5 upoštevana in obračunana v okviru »vseh ostalih postavk« popisa del in da njena (skupna) vrednost znaša 0,9257% pogodbene vrednosti. Kot izpostavljata tako izbrani ponudnik kot naročnik, v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila naročnik ni niti vsebinsko niti številčno omejil postavk, v katerih lahko ponudniki upoštevajo vrednosti drugih postavk, kot izhaja iz zatrdjevanja vlagatelja. Ker je obseg postavk iz popisa del vnaprej jasno opredeljen in znan, je izbrani ponudnik s tem, ko je navedel, da je postavko 5 upošteval in ovrednotil v okviru vseh drugih postavk, ustrezno odgovoril na prvi del naročnikove zahteve, tj. ali je postavka 5 »obračunana v okviru drugih postavk« in »kje«. Državna revizijska komisija pritruje navedbam izbranega ponudnika, da v konkretnem primeru naštevane vse ostalih postavk iz objavljenega popisa del v pojasnilu ne bi pomenilo (večje) konkretizacije njegovega (sicer že jasnega) odgovora. S tem, ko je izbrani ponudnik vrednost postavke 5 pojasnil v odstotnem razmerju od celotne pogodbene (oz. ponudbene) vrednosti, je ustrezno odgovoril tudi na drugi del naročnikove zahteve, tj. »v kakšni vrednosti« je postavka 5 obračunana v okviru drugih postavk. Po presoji Državne revizijske komisije je tako izbrani ponudnik na poziv naročnika odgovoril na način in v vsebini, kot je bilo to od njega zahtevano, pri čemer gre poudariti, da s tako podanim pojasnilom izbrani ponudnik v ceno na enoto postavke 5 ni posegel in je ni spremenil (v kolikor bi jo, bi ravnal v neskladju z ZJN-3).

Državna revizijska komisija še pojasnjuje, da tudi če bi bilo potrebno poziv naročnika razumeti na način, za katerega si prizadeva vlagatelj, tj. da naj izbrani ponudnik navede vrednost sporne postavke v EUR (za katerega sicer v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila in pozivu naročnika ni podlage), pojasnila, kot ga je podal izbrani ponudnik, tudi v takem primeru ne bi bilo mogoče označiti za neskladnega z zahtevami naročnika. Nominalno vrednost sporne postavke v EUR je v konkretnem primeru mogoče nedvoumno ugotoviti (izračunati) glede na navedeni odstotek in znano celotno ponudbeno vrednost. Bistveno torej je, da je cena določena ali vsaj določljiva (prim. tudi drugi odstavek 34. člena oz. prvi odstavek 38. člena Obligacijskega zakonika, Uradni list RS, št. 83/2001 in spremembe).

Kot je Državna revizijska komisija že zapisala (npr. v odločitvah v zadevah št. 018-469/2006, 018-198/2018, 018-096/2024, pa tudi v zadevi št. 018-044/2021, ki jo izpostavlja naročnik), je oblikovanje ponudbene cene avtonomna pravica vsakega ponudnika, ki ponudbeno ceno oblikuje v skladu s svojimi poslovnimi odločitvami na način, da doseže tržno konkurenčno ponudbeno ceno, ki zagotavlja kakovostno izvedbo predmeta javnega naročila. Ker je torej ponudnik tisti, ki oblikuje svojo ponudbeno ceno in ker naročnik, kot navaja tudi sam, v konkretnem primeru v zvezi s ceno postavke 5 ni podal nobenih posebnih navodil, ni relevantno, koliko znaša tržna vrednost storitev, opredeljenih v postavki 5, ki jih izvede vnaprej predvidena tretja oseba. Ponudniku, ki ponudi naročniku sporno postavko po nižji ceni, kot naj bi znašala njena tržna vrednost (torej ceno, nižjo od cene, ki jo bo sam plačal tretjemu subjektu), pomanjkljivosti ponudbe iz tega razloga ni mogoče očitati. Smiselno enako gre ugotoviti v zvezi z očitkom, da je izbrani ponudnik za vse storitve iz sklopa *Zaščita NN omrežja* ponudil ceno, ki je nižja od zatrdjevanje tržne vrednosti storitve iz postavke 5. Ta očitek je dodatno neutemeljen tudi zato, ker izbrani ponudnik, kot pojasnjuje, vrednosti te postavke ni upošteval le v okviru postavk iz sklopa *Zaščita NN omrežja*, pač pa v okviru vseh postavk iz popisa del.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da iz zgoraj predstavljene točke 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izhaja jasen namen naročnika, da pri ponudniku, ki v popisu del posamezne postavke (cenovno) ne ovrednoti, preveri, ali je postavka v ponudbi upoštevana in ponujena (kar je bilo v predmetnem postopku oddaje javnega naročila po vnaprej predvidenem postopku jasno potrjeno). Predstavljen, v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila vnaprej določen način postopanja naročnika v konkretno opredeljenem primeru, sodi v krog ravnanj naročnika, ki jih le-ta izvaja v okviru in z namenom preverjanja obstoja in vsebine podatkov oz.

drugih navedb iz ponudbe ponudnika, kateremu se je odločil oddati javno naročilo, torej na podlagi drugega odstavka 89. člena ZJN-3. Ker takšno naročnikovo ravnanje (ne glede na poimenovanje poziva) ne pomeni poziva na odpravo v ponudbi ugotovljenih pomanjkljivosti, in s tem ne ravnanja naročnika po petem odstavku 89. člena ZJN-3, se za pravno nerelevantne izkažejo navedbe vlagatelja o onemogočeni objektivni preverljivosti podatkov iz pojasnila, kot je zahtevana v navedeni zakonski določbi, in njegovo, s tem povezano sklicevanje na sodbo Upravnega sodišča.

V zaključku obravnavanega očitka Državna revizijska komisija ugotavlja, da pojasnila izbranega ponudnika ni mogoče označiti za neskladnega s točko 4.3.2 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, pozivom naročnika in 89. členom ZJN-3, naročniku pa posledično ni mogoče očitati, da ni ravnal skladno z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila in ZJN-3, ko je takšno pojasnilo izbranega ponudnika sprejel kot ustrezno.

- II. glede izpolnjevanja zahtev iz točke 3.2.4 in točke 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila

Vlagatelj v zahtevku za revizijo navaja, da je naročnik v podtočki 3.2.4 v točki 3.2 *Pogoji za sodelovanje* v poglavju 3. *Pogoji in merila za izbor ponudb* v dokumentu *Navodila za pripravo ponudbe* (v nadaljevanju: točka 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) določil zahteve glede vodje gradnje in v podtočki 3.2.5 v točki 3.2 *Pogoji za sodelovanje* v poglavju 3. *Pogoji in merila za izbor ponudb* v dokumentu *Navodila za pripravo ponudbe* (v nadaljevanju: točka 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) zahteve glede strokovnjaka za izvedbo pilotne stene.

Ob sklicevanju na obrazec *Podatki o kadrovskih zmogljivostih – vodja gradnje* vlagatelj navaja, da je izbrani ponudnik za vlogo vodje gradnje in za vlogo strokovnjaka za pilotne stene nominiral eno osebo, M.K. in izključno zanj tudi uveljavljal reference za izpolnitev zahtev iz zgornjih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Vlagatelj najprej zatrjuje, da izbrani ponudnik na obrazcu *Podatki o kadrovskih zmogljivostih – vodja gradnje*, v nasprotju z navodili naročnika, v prvem stolpcu tabele za nobeno od uveljavljanih referenc ni navedel imena in priimka ter kontakta odgovorne osebe za naročilo pri investitorju. Naročnik ni razpolagal s kontakti za preveritev uveljavljanih referenc vodje gradnje oz. strokovnjaka za izvedbo pilotne stene, zato jih očitno tudi ni mogel in ni preverjal, s tem pa ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 89. člena ZJN-3. Ob sklicevanju na odločitvi Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-159/2016 in 018-164/2015 navaja, da je v primeru, ko naročnik pred sprejemom odločitve o oddaji javnega naročila dejanskega stanja ne razjasni do te mere, da bi lahko argumentirano presodil, ali izbrani ponudnik izpolnjuje razpisne zahteve, odločitev o oddaji javnega naročila že iz tega razloga nezakonita.

Vlagatelj zatrjuje, da M.K. v priglašeni referenčni poslih, tj. v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste R3-696/6904 Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava od km 1,600 do km 3,610 (Podgorje-Rogina) (v nadaljevanju: Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava) in v referenčnem poslu Rekonstrukcija G1-5/0331 Zidani Most – Radeče, od km 0+650 do km 1+880 (v nadaljevanju: Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče) ni sodeloval v vlogah, ki jih je naročnik zahteval v točki 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in točki 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Zatrjuje, da je bil M.K. v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče zgolj predstavnik vodilnega partnerja (s tem v zvezi se sklicuje na *Zapisnik komisije za pregled in prevzem izvedenih obnovitvenih del na državnih cestah in rekonstrukcij državnih cest, ki se*

štejejo za vzdrževalna dela v javno korist z dne 10. 5. 2022; v nadaljevanju: zapisnik komisije za pregled in prevzem izvedenih obnovitvenih del). Ker je vlagatelj v referenčnem poslu sodeloval, na podlagi neposrednega poznavanja posla zatrjuje, da je vlogo vodje del oz. vodje gradnje opravljal K.Z., vlogo vodje posameznih del za pilotno steno in zid V.B., kasneje pa vlogo vodje posameznih del za pilotno steno M.KI. (s tem v zvezi izpostavlja pogodbo o izvedbi referenčnega posla, vabilo na komisijski pregled in aneks št. 1 k pogodbi o izvedbi referenčnega posla). Vse vloge, ki so bile med pogodbenimi strankami dogovorjene, so bile zapisane v pogodbi in pripadajočem aneksu. Vlagatelj zatrjuje, da M.K. v tem referenčnem poslu ni opravljal nobene vloge, ki bi izpolnjevala naročnikove zahteve. Izpostavlja, da izbrani ponudnik navedeni referenčni posel uveljavlja le za vlogo gradnje pilotne stene. Vlagatelj zatrjuje, da iz nobenega drugega dokumenta o referenčnem poslu ne izhaja, da bi M.K. nastopal v zahtevani vlogi »odgovorni vodja del ali odgovorni vodja posameznih del (naziv po ZGO-1) oz. vodja gradnje ali vodja del (naziv po GZ)« ali da bi »vodil izvedbo pilotne stene«.

Vlagatelj zatrjuje tudi, da je v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava vlogo vodje gradnje opravljal Z.C., vlogo vodje elektro montažnih del pa A.S. V pogodbi o izvedbi referenčnega posla ni bil za vodenje del nominiran noben drug kader, pri čemer so stranke nominirale tudi vodje posameznih del, kadar so ti obstajali.

Zatrjuje, da M.K. tudi v nobenem drugem referenčnem poslu ni opravljal nobene vloge, ki bi izpolnjevala naročnikove zahteve iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, skladno s prakso Državne revizijske komisije pa je menjava nominiranega kadra absolutno prepovedana. Vlagatelj navaja, da je dokazno breme o tem, da je M.K. v zahtevani vlogi sodeloval v referenčnem poslu, na strani naročnika, saj sam njegove neudeležbe kot negativnega dejstva ne more dokazati (s tem v zvezi izpostavlja sodbo Vrhovnega sodišča v zadevi II Ips 706/2008).

Vlagatelj še poudarja, da je bila dokumentacija v zvezi z oddajo javnega naročila v delu referenčnih zahtev za kader jasna. Morebitna nejasnost, ki izvira iz ponudnikovega subjektivnega dojemanja, ne more biti relevantna (s tem v zvezi izpostavlja odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-065/2022, 018-166/2021, 018-001/2022). Naročnik mora ravnati transparentno in jasna določila na tak način tudi uporabljati (s tem v zvezi izpostavlja sodbe Sodišča EU v zadevah št. C-469/99, C-336/12, C-42/13, C-27/15). Ob sklicevanju na drugi odstavek 67. člena ZJN-3, odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-120/2007, 018-026/2016, sodbo Sodišča EU v zadevi št. C-171/15 in članek dr. Vesne Kranjc (Položaj ponudnikov, ki v postopkih javnega naročanja oddajo pomanjkljive ponudbe) poudarja, da je naročnik vezan na določila lastne dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in jih pri presoji ponudb ne sme dopolnjevati.

Izbrani ponudnik v izjasnitvi najprej navaja, da je referenčni naročnik obeh referenčnih poslov isti, kot v predmetnem postopku oddaje javnega naročila, tj. Direkcija RS za infrastrukturo. Ustreznost priglašenih referenčnih poslov lahko preveri, ker so bila izvedena zanj (za vsakega od referenčnih poslov je izbrani ponudnik navedel naziv, datum dokončanja in številko pogodbe naročnika) in jih tudi je. Naročnik je nesporno ugotovil, da izbrani ponudnik in imenovani kader M.K. izpolnjujeta vse referenčne zahteve. Izpostavlja, da gospodarski subjekt, skladno z osmim odstavkom 79. člena ZJN-3, ni dolžan predložiti dokazil, če jih naročnik že ima zaradi prejšnjega oddanega javnega naročila.

Dalje navaja, da je za vodjo gradnje in strokovnjaka za izvedbo pilotne stene v ponudbi res imenoval M.K. in zanj predložil dve referenci, Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava in Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče. Izpostavlja, da vlagatelj ne zatrjuje, da referenčna posla po vsebini nista ustrezna, zato se o njej podrobneje ne opredeljuje. V kolikor bi

Državna revizijska komisija dvomila v navedbe v zvezi s samo vsebino del, izbrani ponudnik predlaga imenovanje izvedenca s področja gradbene stroke.

Izbrani ponudnik nasprotuje navedbam vlagatelja, da z navedenima referenčnima posloma ne izpolnjuje naročnikovih zahtev.

Izbrani ponudnik navaja, da držijo navedbe vlagatelja, da je bil na referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče kot vodja gradnje imenovan K.Z., a opozarja, da je naročnik v referenčni zahtevi dopustil tudi funkcijo vodje del (in ne le funkcije vodje gradnje), vlogo vodje del oz. vodje gradbišča pa je na referenčnem poslu opravljal M.K. (s tem v zvezi se sklicuje na *Izjavo o zanesljivosti za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del v javno korist za referenčni posel*, maj 2022; v nadaljevanju: *Izjava o zanesljivosti* (maj 2022)). Izbrani ponudnik izpostavlja, da je Gradbeni zakon (Uradni list RS, št. 61/17 in naslednji; v nadaljevanju: GZ) poznal in opredeljeval tako pojem vodje gradnje kot pojem vodje del in obe navedeni vlogi je naročnik dopustil v zahtevi iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. V referenčnem poslu je izbrani ponudnik med drugim prevzel izvedbo podpornega zidu (PZ-2), katerega del je bila tudi pilotna stena in izvedbo vseh navedenih del je kot vodja del vodil M.K. (s tem v zvezi se sklicuje na *Potrdilo o referenčnem delu za strokovni kader* z dne 16. 1. 2024; v nadaljevanju: referenčno potrdilo z dne 16. 1. 2024 in na Popis del, podtočka 13. točke *Zemeljska dela in temeljenje*). Vlogo M.K. je kot ustrezno prepoznal tudi naročnik. Kot dodaten dokaz izbrani ponudnik predlaga zaslišanje vodje nadzora J.U., ki bo potrdil, da je M.K. opravljal vlogo vodje del in bil ves čas prisoten na gradbišču. Izbrani ponudnik navaja, da je nepomembno zatiranje vlagatelja, kdo je bil v pogodbi o izvedbi referenčnega posla imenovan za vodjo posameznih del za pilotno steno in podporni zid, saj teh vlog takrat veljavni GZ ni poznal in kot takšni tudi niso del naročnikove referenčne zahteve.

Izbrani ponudnik navaja, da držijo navedbe vlagatelja, da je bil na referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava kot vodja gradnje nominiran Z.C., a opozarja, da zgolj zato priglašena referenca M.K. še ni neustrezna. M.K. je v referenčnem poslu sodeloval kot vodja del, kar je naročnik dopustil (s tem v zvezi se sklicuje na *Izjavo o zanesljivosti za izvedbo investicijskih vzdrževalnih del v javno korist*, marec 2024; v nadaljevanju: *izjava o zanesljivosti* (marec 2024)). Z navedenim je bil nesporno seznanjen tudi naročnik, ki je posledično referenco M.K. štel kot ustrezno. Izbrani ponudnik predlaga zaslišanje vodje nadzora S.K., ki bo lahko potrdil, da je M.K. opravljal vlogo vodje del. Ponovno izpostavlja, da je GZ poznal in opredeljeval tako pojem vodje gradnje kot pojem vodje del in obe navedeni funkciji je naročnik dopustil tudi v zahtevi iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo zavrača očitke o nerazpolaganju s kontakti za preveritev uveljavljenih referenc nominiranega kadra, saj je bil sam naročnik predloženih referenc. Navedbe na obrazcu *Podatki o kadrovskih zmogljivostih – vodja gradnje* je pregledal sam, v svojih lastnih evidencah, kot je predvideno v petem odstavku 89. člena ZJN-3.

Naročnik zavrača tudi navedbe vlagatelja, da izbrani ponudnik ni nominiral ustreznega vodje gradnje in strokovnjaka za izvedbo pilotne stene, ker naj nominirani kader v referenčni poslih ne bi opravljal vlog, zahtevanih v točki 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in v točki 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Povzema vsebino navedenih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in pojasnjuje vsebino ponudbe izbranega ponudnika.

Naročnik navaja, da vlagatelj pravilno navaja osebe, ki so bile s pogodbo o izvedbi referenčnega posla in aneksom imenovane za posamezne vloge v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče, ne strinja pa se z njegovimi navedbami, da M.K. v zadevnem referenčnem

poslu ni opravljal nobene zahtevane vloge. Le-te izhajajo iz dokumenta o imenovanju M.K. za vodjo del z dne 6. 3. 2020 in z dne 8. 7. 2020 ter priloženega *Potrdila o referenčnem delu za strokovni kader* z dne 15. 11. 2022; v nadaljevanju: referenčno potrdilo z dne 15. 11. 2022, ki potrjuje, da je M.K. kot vodja del za posamezna dela izvedel (med drugim) podporni zid PZ-2.

Naročnik navaja, da vlagatelj pravilno navaja osebe, ki so bile s pogodbo o izvedbi referenčnega posla in aneksom imenovane za posamezne vloge v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava, ne strinja pa se z njegovimi navedbami, da M.K. v zadevnem referenčnem projektu ni opravljal nobene zahtevane vloge. Le-te izhajajo iz dokumenta o imenovanju M.K. za vodjo del z dne 10. 2. 2022 ter izjave o zanesljivosti (marec 2024).

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika nasprotuje trditvi, da je naročnik, ki je hkrati tudi referenčni naročnik, navedbe v ponudbi izbranega ponudnika pregledal sam v svojih evidencah. Navaja, da naročnik ne pove, s katerimi podatki naj bi sam razpolagal in v katerih evidencah. Vlagatelj zatrjuje, da naročnik v svojih evidencah ne razpolaga z nobenimi podatki, ki bi potrjevali navedbe o referencah v ponudbi izbranega ponudnika. Tudi če bi, pa bi moral ugotoviti, da so ti v popolnem nasprotju s podatki iz sklenjenih pogodb in aneksov, zato jih ne bi smel obravnavati kot verodostojnih.

Vztraja pri navedbah iz zahtevka za revizijo, da M.K. v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče ni nastopal v vlogah, ki jih je naročnik določil v referenčnih zahtevah. Pojasnjuje, da je bila pogodba o izvedbi referenčnega posla sklenjena leta 2020, ko je bil v veljavi GZ, ki je v šestem odstavku 14. člena določal, da izvajalec za vodenje gradnje določi vodjo del, ki glede na vrsto del prevladuje. Iz tega izhaja, da je vodja gradnje samo eden (in ta vodi celotno gradnjo), da je moral biti za vodenje gradnje določen vodja del, ki glede na vrsto del prevladuje. Da je v referenčnem poslu to vlogo opravljal K.Z., izhaja iz pogodbe o izvedbi referenčnega posla, zapisnika komisije za pregled in prevzem izvedbenih obnovitvenih del, pa tudi iz vabila na komisijski pregled iz leta 2025. Kako naj bi bil ob tem hkrati vodja gradnje tudi M.K., naročnik ne pojasni, saj dve osebi hkrati te funkcije ne moreta opravljati, K.Z. pa kot vodja gradnje ni bil z aneksom zamenjan z nobeno drugo osebo. Navaja, da internega dokumenta o imenovanju M.K., ki ga odločitvi o zahtevku za revizijo predloži naročnik, glede na predstavljene druge dokumente referenčnega projekta ni mogoče šteti za verodostojnega oz. pravno veljavnega. Tudi če bi izbrani ponudnik s tem dokumentom res za vodjo gradnje imenoval M.K., tako imenovanje ne bi bilo skladno s sklenjeno večstransko pogodbo in GZ. Enako po mnenju vlagatelja velja tudi za domnevno imenovanje M.K. za vodjo del (vodenje posameznih del gradnje), saj mora voditi gradbena dela ista oseba, kot je vodila gradnjo, torej K.Z. Iz tega razloga vlagatelj izpodbija pristnost tudi drugega dokumenta o imenovanju M.K. oz. njegovo pravno veljavnost. Čeprav drži, da je naročnik potrdil referenco M.K. za vodjo del za posamezna dela, je vlagatelj glede na vse navedeno prepričan, da M.K. na obravnavanem referenčnem poslu dejansko ni bil nominiran in ni izpolnjeval te funkcije. Izvirni dokumenti referenčnega posla najvišje verodostojnosti (referenčno potrdilo je izvedeni dokument), katerih sopodpisnik ali izdajatelj je naročnik, izkazujejo povsem drugačno dejansko stanje.

Enako naj bi po zatrjevanju vlagatelja veljalo za naročnikovo navedbo, da je M.K. v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče vodil gradnjo pilotne stene. Vlagatelj zatrjuje, da potrdilo o referenčnem delu za strokovni kader, glede na podatke, ki izhajajo iz pogodbe o izvedbi referenčnega posla in aneksa, očitno vsebuje napačne podatke, ki jih je naročnik verjetno nevede pomotoma potrdil. Ta potrditev naročnika ni konstitutivne narave in ne ustvarja okoliščine, da bi bil M.K. v referenčnem poslu dejansko imenovan in da bi opravljal navedeno vlogo. Če naj bi bil M.K. res imenovan za vodjo posameznih del za pilotno steno, potem bi moralo biti tako imenovanje izvedeno z dokumentom, katerega sopodpisnik je naročnik, tak dokument pa ne

obstaja. Ker GZ ni predvideval imenovanja več kot enega vodje del za posamezno vrsto del, izbrani ponudnik in naročnik ne moreta uspeti z morebitnim argumentom, da je bilo vodij posameznih del za pilotno steno na referenčnem projektu več. Izpostavlja tudi, da ni jasno, kaj so potem v referenčnem poslu počeli s pogodbo o izvedbi referenčnega posla in aneksom imenovani K.Z., V.B. in M.Kl. in kako naj bi M.K. vse te vloge opravljal brez soglasnega imenovanja med pogodbenimi strankami. Vlagatelj zaključuje, da glede na predhodno navedeno, navedbe izbranega ponudnika in naročnika nikakor ne vzdržijo, M.K. pa v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče ni opravljal nobene od zatrjevanih vlog. Vlagatelj še poudarja, da je predmetni referenčni posel edini, ki ga izbrani ponudnik priglaja za izpolnitev zahteve za nominiranega strokovnjaka za izvedbo pilotne stene.

Smiselno enako po zatrjevanju vlagatelja velja tudi za zatrjevano vlogo M.K. v referenčnem projektu Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava. Pri navedenem referenčnem poslu so prevladovala gradbena dela, zato je moral biti skladno s takrat veljavnim šestnajstim odstavkom 14. člena GZ vodja gradbenih del in vodja gradnje isti subjekt. Edina oseba, ki je bila imenovana na to funkcijo, je bila Z.C., zato vlagatelj tudi v tem delu izpodbija verodostojnost dokumenta o imenovanju M.K. na funkcijo vodje gradbenih del. Tudi izjava o zanesljivosti (marec 2024) ni verodostojna in na njej niso navedena prava dejstva (vodja del, vodja gradbišča oz. vodja gradnje). Tega ne spremeni dejstvo, da so navedeno izjavo podpisale tudi osebe nadzornika referenčnega posla, saj so v njej očitno pomotno potrdile napačne navede oz. se s podpisnikom izvajalca sploh niso ukvarjale. Tudi na tem referenčnem poslu naročnik in izbrani ponudnik nista izkazala, da bi M.K. opravljal vlogo vodje del oz. vodje gradnje, zato navedeni kader tudi na tem referenčnem projektu ne izkazuje ustrezne reference.

Vlagatelj se do navedb izbranega ponudnika iz izjasnitve, povezanih z obravnavanim očitkom in prilog k tej vlogi, v vlogi z dne 9. 6. 2025 ni opredelil.

ZJN-3 določa, da lahko naročnik gospodarskim subjektom določi objektivna pravila in pogoje za sodelovanje, ki se lahko nanašajo tudi na tehnično in strokovno sposobnost (prvi odstavek 76. člena ZJN-3). Naročnik lahko v postopek javnega naročanja vključi le tiste zahteve, ki so potrebne za zagotovitev, da ima ponudnik ustrezne pravne in finančne zmogljivosti ter tehnične in strokovne sposobnosti za izvedbo javnega naročila, ki se oddaja. Vse zahteve morajo biti povezane in sorazmerne s predmetom javnega naročila (drugi odstavek 76. člena ZJN-3).

Naročnik lahko glede tehnične in strokovne sposobnosti določi zahteve, s katerimi zagotovi, da imajo gospodarski subjekti potrebne človeške in tehnične vire ter izkušnje za izvajanje javnega naročila v skladu z ustreznim standardom kakovosti. Naročnik lahko zahteva zlasti, da imajo gospodarski subjekti zadostne izkušnje, ki jih izkažejo z ustreznimi referencami iz prejšnjih naročil. Naročnik lahko domneva, da gospodarski subjekt nima zahtevanih strokovnih sposobnosti, če naročnik pri gospodarskem subjektu zasledi nasprotje interesov, ki bi lahko negativno vplivali na izvedbo javnega naročila (deseti odstavek 76. člena ZJN-3).

Naročnik je v točki 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil:

»Zagotovljen mora biti vodja gradnje, ki izpolnjuje naslednje zahteve:

- [...]
- *v zadnjih desetih letih pred rokom za oddajo ponudb je kot odgovorni vodja del ali odgovorni vodja posameznih del (naziv po ZGO-1) oz. vodja gradnje ali vodja del (naziv po GZ) vsaj enkrat vodil:*
 - o *izvedbo voziščne konstrukcije (vezana nosilna in obrabno zaporna asfaltna plast) na državni ali lokalni cesti neprekinjene kvadrature posamezne asfaltne plasti vsaj 8.250 m²,*

- gradnjo kamnite zložbe in/ali opornih zidov in/ali podpornih zidov vidne višine vsaj 2,0 m in hkrati neprekinjene dolžine vsaj 50,0 m.

[...]

dokazilo: Podatki o kadrovskih zmogljivostih (funkcija: vodja gradnje), navedeni skladno s predlogo in ESPD ponudnika oziroma sodelujočega gospodarskega subjekta, pri katerem je oseba zaposlena.

opombe: [...].«

Naročnik je v točki 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil:

»Zagotovljen mora biti strokovnjak za izvedbo pilotne stene, ki izpolnjuje naslednje zahteve:

- [...]
- v zadnjih desetih letih pred rokom za oddajo ponudb je vsaj enkrat vodil:
 - gradnjo pilotne stene v dolžini vsaj 40 m iz uvrstanih kolov iz ojačanega cementnega betona premera vsaj 60 cm in dolžine posameznega pilota vsaj 6 m.

[...]

dokazilo: Podatki o kadrovskih zmogljivostih (funkcija: strokovnjak za pilotne stene), navedeni skladno s predlogo in ESPD ponudnika oziroma sodelujočega gospodarskega subjekta, pri katerem je oseba zaposlena.

opombe: [...].«

Državna revizijska komisija uvodoma ugotavlja, da je naročnik v točki 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila jasno in nedvoumno določil, da je moral v predmetnem javnem naročilu nominiran vodja gradnje, da bi bile zanj izkazane referenčne zahteve, »kot odgovorni vodja del ali odgovorni vodja posameznih del (naziv po ZGO-1) oz. vodja gradnje ali vodja del (naziv po GZ)« vsaj enkrat voditi »izvedbo voziščne konstrukcije [...]« in »gradnjo kamnite zložbe in/ali opornih zidov in/ali podpornih zidov [...]«. Prav tako ugotavlja, da je naročnik v točki 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila jasno in nedvoumno določil, da je moral v predmetnem javnem naročilu nominiran strokovnjak za izvedbo pilotne stene, da bi bile zanj izkazane referenčne zahteve, vsaj enkrat »voditi gradnjo pilotne stene [...]«. Navedbe vlagatelja, v okviru katerih izpostavlja nerelevantnost subjektivnega dojemanja določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in spreminjanje določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila pri pregledu ponudb, se v luči predhodnih ugotovitev Državne revizijske komisije o jasnosti izpostavljenih referenčnih zahtev izkažejo za brezpredmetne.

Dalje Državna revizijska komisija ugotavlja, da je izbrani ponudnik v ponudbi predložil obrazec *Podatki o kadrovskih zmogljivostih – vodja gradnje*, v katerem je za vlogi »vodja gradnje in strokovnjak za izvedbo pilotne stene« imenoval eno osebo, in sicer M.K. V izkaz izpolnjevanja naročnikovih referenčnih zahtev je izbrani ponudnik zanj priglasil dva referenčna posla, referenčni posel Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče in referenčni posel Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava.

Referenčni posel Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče je izbrani ponudnik (v nasprotju z navajanjem vlagatelja) priglasil v izkaz izpolnjevanja dveh referenčnih zahtev

- za nominiranega vodjo gradnje v delu, ki se nanaša na gradnjo podpornega zidu (zahteva iz druge alineje točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) in
- za nominiranega strokovnjaka za izvedbo pilotne stene (zahteva iz točke 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila).

Referenčni posel Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava je izbrani ponudnik priglasil v izkaz izpolnjevanja referenčne zahteve

- za nominiranega vodjo gradnje v delu, ki se nanaša na izvedbo voziščne konstrukcije (zahteva iz prve alineje točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila).

a)

Vlagatelj zatrjuje, da M.K. v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče ni sodeloval v vlogah, potrebnih za priznanje izpolnjevanja naročnikovih zahtev

- iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila - da torej ni »*kot odgovorni vodja del ali odgovorni vodja posameznih del (naziv po ZGO-1) oz. vodja gradnje ali vodja del (naziv po GZ)*« vsaj enkrat vodil »*gradnje kamnite zložbe in/ali opornih zidov in/ali podpornih zidov [...]*« in
- iz točke 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila - da torej ni vsaj enkrat »*vodil gradnje pilotne stene [...]*«.

Navaja, da sodelovanje M.K. v zahtevanih vlogah ne izhaja iz nobenih dokumentov referenčnega posla.

Državna revizijska komisija je v nadaljevanju ugotavljala, v kakšni vlogi je M.K. sodeloval v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče.

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da med strankami ni sporno, da priglašeni referenčni posel Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče po obsegu in vsebini izvedenih del ustreza zahtevam naročnika iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in iz točke 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Ker med njimi tudi ni sporno, da je bila v okviru referenčnega posla izvedena tako gradnja podpornega zidu kot tudi gradnja pilotne stene, je Državna revizijska komisija dokazna predloga izbranega ponudnika z imenovanjem izvedenca gradbene stroke in vpogledom v popis del in načrt gradbeništva (ki sta bila predlagana za potrditev vsebine referenčnega posla), zavrnila kot nepotrebna.

Državna revizijska komisija dalje ugotavlja, da med strankami prav tako ni sporno, da je bila pogodba o izvedbi referenčnega posla Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče sklenjena v času, ko je bil v veljavi GZ. Ta je določal, da je vodja del fizična oseba, ki izvajalcu del pri gradnji odgovarja za skladnost izvedenih del s projektno dokumentacijo, predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene in druge zahteve, ter predpisi s področja zagotavljanja varnosti in zdravja pri delu na gradbiščih (39. točka prvega odstavka 3. člena GZ) in da mora izvajalec za vodenje gradnje določiti vodjo del, ki glede na vrsto del prevladuje. Ta - vodja gradnje - vodilnemu izvajalcu pri gradnji odgovarja za usklajitev del na gradbišču, za skladnost izvajanja del s projektno dokumentacijo, za varnost in zdravje pri delu na gradbišču in vodi gradbišče (šestnajsti odstavek 14. člena GZ).

Državna revizijska komisija po vpogledu v dokumentacijo v zvezi s priglašenim referenčnim poslom Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče navedbam vlagatelja, da iz nobenega dokumenta o referenčnem poslu ne izhaja, da bi v njem sodeloval M.K., ne more slediti. Dokumentacija, ki sta jo izjasnitvi in odločitvi o zahtevku za revizijo priložila izbrani ponudnik in naročnik, namreč kaže drugače.

Iz izjave o zanesljivosti (maj 2022), potrjene s strani predstavnika izvajalca referenčnega posla in nadzornika, ki jo je izjasnitvi priložil izbrani ponudnik, tako najprej izhaja, da je M.K. pri izvajanju pogodbenih del v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče opravljal vlogo »vodja del – vodja gradbišča« in v tej vlogi navedeno izjavo tudi podpisal. Da je M.K. v

priglašenem referenčnem poslu sodeloval v vlogi vodje del (za podporni zid PZ-2), izhaja tudi iz referenčnega potrdila z dne 16. 1. 2024, ki ga je potrdil referenčni naročnik (predmetni naročnik) in ki ga je izjasnitvi priložil izbrani ponudnik. Tudi iz referenčnega potrdila z dne 15. 11. 2022, ki ga je potrdil in odločitvi o zahtevku za revizijo priložil referenčni naročnik (predmetni naročnik), izhaja, da je M.K. v priglašenem referenčnem poslu sodeloval v vlogi vodje del (za posamezna dela – cesto, podporne zidove (med drugim podporni zid PZ-2), prepuste, tuje storitve in nepredvidena in dodatna dela). Državna revizijska komisija poudarja, da vlagatelj po seznanitvi z izjavo o zanesljivosti (maj 2022) niti dokumentu kot takemu niti podatkom v njem ni nasprotoval in jih ni prerekal, podatkom v referenčnih potrdilih pa je nasprotoval le pavšalno, s sklicevanjem na »prepričanje« in »verjetnost napačne potrditve«, s čimer ni zadostil zahtevanemu trditveno – dokaznemu bremenu (7. in 212. člen Zakona o pravnem postopku, Uradni list RS, št. 26/99 s sprem.; v nadaljevanju: ZPP v povezavi s prvim odstavkom 13. člena ZPVPJN).

Na predhodno ugotovljeno ne vpliva, da M.K. za vlogo vodje del ni bil imenovan (že) s pogodbo o izvedbi referenčnega posla in aneksa k tej pogodbi. Kot pravilno zatrjuje vlagatelj in čemur pritrujeta izbrani ponudnik in naročnik (po vpogledu v dokumente pa se z zatrjevanim strinja tudi Državna revizijska komisija), iz navedenih dokumentov res izhaja, da je bil za vlogo vodje del oz. vodje gradnje v referenčnem poslu imenovan K.Z., za vlogo vodje posameznih del za pilotno steno in zid V.B., kasneje pa sta bila za to vlogo imenovana M.Kl. in K.Z. Vendar pa, kot ugotavlja Državna revizijska komisija, navedeno potrjuje le, da so bile osebe K.Z., V.B. in M.Kl. ob podpisu pogodbe o izvedbi referenčnega posla oz. aneksa k tej pogodbi, imenovane za predstavljene vloge, ne pa tudi tega, da M.K. kasneje, v fazi izvajanja referenčnega posla, v referenčnem poslu dejansko ni sodeloval (nasploh ali v kateri od vlog, ki jih je v referenčni zahtevi iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil naročnik) (smis. prim. tudi odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-055/2017, iz katere izhaja, da okoliščina, da izjave o zanesljivosti določena oseba ni podpisala v vlogi odgovorne vodje del oz. odgovorne vodje gradbišča, še ne pomeni, da ta oseba (nikoli) prej v referenčnem poslu ni nastopala v vlogi, relevantni za priznanje reference).

Na zgornjo ugotovitev Državne revizijske komisije prav tako ne vpliva, da je M.K. pri delu komisije za pregled in prevzem izvedenih obnovitvenih del sodeloval kot predstavnik izvajalca del (vodilnega partnerja), kot izhaja iz zapisnika komisije za pregled in prevzem izvedenih obnovitvenih del, na katerega se sklicuje vlagatelj. Opravljanje navedene vloge v komisiji (katere naloge so bile ugotoviti, ali so obnovitvena dela izvedena v skladu s projektno dokumentacijo, določili pogodbe, pravili stroke, ali je pridobljena vsa potrebna dokumentacija, ali so izpolnjeni vsi zahtevani obrazci in ali je cestni odsek/objekt primeren in varen za predajo v uporabo) namreč ne pomeni, da v priglašenem referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče, M.K. ni (dejansko) nastopal tudi v vlogi vodje del. Da bi se navedeni vlogi izključevali, vlagatelj ne zatrjuje, tega pa ni ugotovila niti Državna revizijska komisija.

Ker iz ponudbe izbranega ponudnika ne izhaja, da je M.K. v priglašenem referenčnem poslu opravljal funkcijo vodje gradnje, ker tega izbrani ponudnik in naročnik tudi v postopku pravnega varstva ne zatrujeta in ker iz odstopljene dokumentacije izhaja, da je bil na funkcijo vodje gradnje že od podpisu pogodbe o izvedbi referenčnega posla imenovan K.Z., ki je ob zaključku izvajanja referenčnega posla v navedeni funkciji podpisal tudi izjavo o zanesljivosti (maj 2022) (kar med strankami ni sporno), Državna revizijska komisija navedbe in izvajanja vlagatelja, povezana z M.K. in funkcijo vodje gradnje (ter s tem povezane dokazne predloge) zavrača kot pravno nerelevantne.

Ker je že na podlagi zgoraj predstavljenega Državna revizijska komisija ugotovila, da ni mogoče slediti navedbam vlagatelja, da M.K. v priglašenem referenčnem poslu ni opravljal nobene vloge oz. da ni opravljal vloge vodje del, Državna revizijska komisija v nadaljevanju vsebinsko ni

obravnavala navedb vlagatelja o neverodostojnosti internih dokumentov o imenovanju M.K., na katere se sklicuje naročnik, saj tudi v primeru, da bi bilo potrebno ugotoviti, da so utemeljene, predstavljenih ugotovitev o vlogi M.K. v priglašenem referenčnem poslu ne bi spremenile. Prav tako Državna revizijska komisija vsebinsko ni obravnavala navedb vlagatelja o zatrjevanem nepravilnem postopku imenovanja kadrov tekom izvajanja referenčnega posla, saj ne gre za kršitve, ki bi bile relevantne za presojo pravilnosti naročnikovega ravnanja v smislu določb ZJN-3. Nazadnje Državna revizijska komisija kot nepotrebnega zavrača še dokazni predlog izbranega ponudnika z izvedbo zaslišanja vodje nadzora J.U. (ki je bil predlagan za potrditev okoliščine, da je M.K. opravljal funkcijo vodje del v priglašenem referenčnem poslu), saj ga izbrani ponudnik predlaga za potrditev navedb, ki so bile že potrjene z drugimi dokazi.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v točki 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izrecno navedel, da je lahko v tem postopku oddaje javnega naročila nominiran vodja gradnje za potrebe priznanja reference v priglašenem referenčnem poslu nastopal v več različnih vlogah, med drugim kot »[...] vodja del (naziv po GZ)«. Upošteva, da vsebina v okviru referenčnega posla Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče izvedenih del ni sporna; da iz predstavljene dokumentacije izhaja, da je med izvajanjem referenčnega posla (oz. vsaj ob zaključku pogodbenih del, glede na podpis izjave o zanesljivosti (maj 2022)) M.K. v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče opravljal vlogo vodje del in da vlagatelj ni konkretizirano zatrjeval in izkazal drugih okoliščin, iz katerih bi izhajalo, da M.K. v priglašenem referenčnem poslu kot vodja del (dejansko) ni sodeloval (saj le-te, v nasprotju z zatrjevanjem vlagatelja in po presoji Državne revizijske komisije ne predstavljajo negativnega dejstva), Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče očitati, da ni ravnal pravilno, ko je štel, da je M.K. v priglašenem referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most - Radeče kot »vodja del (naziv po GZ)« vsaj enkrat vodil »gradnjo [...] podpornih zidov [...]« in ugotovil, da izbrani ponudnik izpolnjuje referenčno zahtevo iz druge alineje točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Državna revizijska komisija dalje ugotavlja, da je naročnik v točki 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izrecno navedel, da mora v tem postopku oddaje javnega naročila nominiran strokovnjak za izvedbo pilotne stene vsaj enkrat »voditi gradnjo pilotne stene«. V okviru te zahteve naročnik, za razliko od zahteve iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ni določil, da bi moral strokovnjak za izvedbo pilotne stene v referenčnem poslu pri gradnji pilotne stene nastopati v kateri od vlog, ki jih določata GZ oz. ZGO-1. Zaradi slednjega se referenčni zahtevi iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in iz točke 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila v bistvenem razlikujeta.

Med strankami, kot že ugotovljeno, ni sporno, da so bila v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most – Radeče izvedena dela v zvezi z gradnjo pilotne stene. Upošteva, da iz predstavljene dokumentacije izhaja, da je M.K. v referenčnem poslu nastopal v vlogi vodje del – ki izvajalcu del pri gradnji odgovarja za skladnost izvedenih del s projektno dokumentacijo ter drugimi predpisi (39. točka prvega odstavka 3. člena GZ), po presoji Državne revizijske komisije ni mogoče zaključiti, da M.K. s tem, ko je vodil dela za izvedbo celotnega referenčnega posla, ni vodil (tudi) gradnje oz. del v zvezi s pilotno steno, ki predstavljajo del referenčnega posla. Posledično Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče očitati, da ni ravnal pravilno, ko je štel, da je M.K. v priglašenem referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Zidani Most - Radeče vsaj enkrat »vodil gradnjo pilotne stene [...]« in ugotovil, da izbrani ponudnik izpolnjuje referenčno zahtevo iz točke 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Ker je za presojo pravilnosti naročnikovega ravnanja v zvezi s priznavanjem referenčnih poslov izbranega ponudnika relevantno, katere referenčne posle je le-ta priglasil v ponudbi, Državna revizijska komisija navedbe vlagatelja, da M.K. v nobenem drugem referenčnem poslu ni opravljal

vlog, kot izhajajo iz naročnikovih zahtev iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in točke 3.2.5 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, zavrača kot brezpredmetne.

b)

Vlagatelj zatrjuje, da M.K. v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava ni sodeloval v vlogah, potrebnih za priznanje izpolnjevanja naročnikove zahteve iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila - da torej ni »*kot odgovorni vodja del ali odgovorni vodja posameznih del (naziv po ZGO-1) oz. vodja gradnje ali vodja del (naziv po GZ)*« vsaj enkrat vodil »*izvedbe voziščne konstrukcije [...]*«. Navaja, da sodelovanje M.K. v zahtevani vlogi ne izhaja iz nobenih dokumentov referenčnega posla.

Državna revizijska komisija je v nadaljevanju ugotavljala, v kakšni vlogi je M.K. sodeloval v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava.

Državna revizijska komisija najprej ugotavlja, da med strankami ni sporno, da priglasi referenčni posel Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava po obsegu in vsebini izvedenih del ustreza zahtevam naročnika iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Med strankami tako ni sporno, da je priglasi referenčni posel obsegal izvedbo zahtevane voziščne konstrukcije. Ker med njimi tudi ni sporno, da je bila v okviru referenčnega posla izvedena voziščna konstrukcija, je Državna revizijska komisija dokazni predlog izbranega ponudnika z imenovanjem izvedenca gradbene stroke (ki je bil predlagan za potrditev vsebine referenčnega posla), zavrnila kot nepotreben.

Državna revizijska komisija dalje ugotavlja, da med strankami prav tako ni sporno, da je bila pogodba o izvedbi referenčnega posla Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava sklenjena v času, ko je bil v veljavi GZ. Kot že pojasnjeno, je ta opredeljeval tako funkcijo vodje del kot funkcijo vodje gradnje (39. točka prvega odstavka 3. člena GZ in šestnajsti odstavek 14. člena GZ).

Državna revizijska komisija po vpogledu v dokumentacijo v zvezi s priglasi referenčnim poslom Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava navedbam vlagatelja, da iz nobenega dokumenta o referenčnem poslu ne izhaja, da bi v njem sodeloval M.K., ne more slediti. Dokumentacija, ki sta jo izjasnitvi in odločitvi o zahtevku za revizijo priložila izbrani ponudnik in naročnik, namreč kaže drugače.

Iz izjave o zanesljivosti (marec 2024), potrjene s strani predstavnika izvajalca referenčnega posla in nadzornika, ki sta jo izjasnitvi priložila izbrani ponudnik in naročnik, tako najprej izhaja, da je M.K. pri izvajanju pogodbenih del v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava opravljal vlogo »vodja gradnje« in »vodja del – vodja gradbišča« in v teh vlogah navedeno izjavo tudi podpisal.

Na predhodno ugotovljeno ne vpliva, da M.K. za vlogo vodje del ni bil imenovan (že) s pogodbo o izvedbi referenčnega posla. Kot pravilno zatrjuje vlagatelj in čemur pritrujeta izbrani ponudnik in naročnik (po vpogledu v dokumente pa se z zatrjevanim strinja tudi Državna revizijska komisija) iz navedenih dokumentov res izhaja, da je bil za vlogo vodje gradnje imenovan Z.C., za vlogo vodje elektro montažnih del pa A.S. Vendar pa, kot ugotavlja Državna revizijska komisija, navedeno potrjuje le, da sta bili osebi Z.C. in A.S. ob podpisu pogodbe o izvedbi referenčnega posla, imenovani za predstavljene vloge, ne pa tudi tega, da M.K. kasneje, v fazi izvajanja referenčnega posla, v referenčnem poslu dejansko ni nastopal (nasploh ali v kateri od vlog, ki ji je v referenčni zahtevi iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil

naročnik) (smis. prim. tudi odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-055/2017, iz katere izhaja, da okoliščina, da izjave o zanesljivosti določena oseba ni podpisala v funkciji odgovorne vodje del oz. odgovorne vodje gradbišča, še ne pomeni, da ta oseba (nikoli) prej v referenčnem poslu ni nastopala v vlogi, relevantni za priznanje reference).

Vlagatelj sicer zatrjuje, da izjava o zanesljivosti (marec 2024) ni verodostojna, svoj očitke pa opira le vsebino pogodbe o izvedbi referenčnega posla, povezano z imenovanjem kadrov za posamezne vloge v fazi podpisa te pogodbe. S tem v zvezi je Državna revizijska komisija že pojasnila, da okoliščina, da so zahtevane vloge v fazi izvajanja pogodbenih del opravljale druge osebe, kot tiste, ki so bile za te vloge imenovane v fazi podpisa pogodbe, ali celo, da za določene vloge v tisti fazi s pogodbo o izvedbi referenčnega posla sploh ni bil imenovan nihče, še ne pomeni, da M.K. kasneje, v fazi njegovega izvajanja, ni (dejansko) nastopal v vlogah, potrebnih za priznanje reference. Vlagatelj prav tako ne more uspeti z zatrjevanjem, da so izjavo o zanesljivosti osebe nadzornika očitno pomotno potrdile oz. da se s podpisnikom izvajalca sploh niso ukvarjale, saj s temi navedbami ne preseže ravni pavšalnega zatrjevanja. Njegove navedbe v tem smislu predstavljajo neizkazano ugibanje, ne pa konkretnih dejstev, ki bi kazala na zatrjevano kršitev naročnika pri presoji ustreznosti priglašenega referenčnega posla (7. in 212. člen ZPP v povezavi s prvim odstavkom 13. člena ZPVPJN).

Ker je že na podlagi zgoraj predstavljenega Državna revizijska komisija ugotovila, da ni mogoče slediti navedbam vlagatelja, da M.K. v priglašenem referenčnem poslu ni opravljal nobene vloge oz. da ni opravljal funkcije vodje del (in vodje gradnje), Državna revizijska komisija v nadaljevanju vsebinsko ni obravnavala navedb vlagatelja o neverodostojnosti internih dokumentov o imenovanju M.K., na katere se sklicuje naročnik, saj tudi v primeru, da bi bilo potrebno ugotoviti, da so utemeljene, predstavljenih ugotovitev o vlogi M.K. v priglašenem referenčnem poslu ne bi spremenile.

Glede na ugotovljeno, Državna revizijska komisija kot nepotrebne zavrača dokazni predlog izbranega ponudnika z izvedbo zaslišanja vodje nadzora S.K. (ki je bil predlagan za potrditev okoliščine, da je M.K. opravljal funkcijo vodje del v priglašenem referenčnem poslu), saj ga izbrani ponudnik predlaga za potrditev navedb, ki so bile že potrjene z drugimi dokazi.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da je naročnik v točki 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izrecno navedel, da je lahko v tem postopku oddaje javnega naročila nominiran vodja gradnje za potrebe priznanja reference v priglašenem referenčnem poslu nastopal v več različnih funkcijah, med drugim kot »*vodja gradnje ali vodja del (naziv po GZ)*«. Upošteva, da vsebina v okviru referenčnega posla Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava izvedenih del ni sporna; da iz predstavljene dokumentacije izhaja, da je med izvajanjem referenčnega posla (oz. vsaj ob zaključku pogodbenih del, glede na podpis izjave o zanesljivosti (marec 2024)) M.K. v referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava opravljal vlogo vodje (kot vlogo vodje gradnje) in da vlagatelj ni konkretizirano zatrjeval in izkazal drugih okoliščin, iz katerih bi izhajalo, da M.K. v priglašenem referenčnem poslu v navedenih vlogah (dejansko) ni sodeloval (saj le-te, v nasprotju z zatrjevanjem vlagatelja in po presoji Državne revizijske komisije ne predstavljajo negativnega dejstva), Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče očitati, da ni ravnal pravilno, ko je štel, da je M.K. v priglašenem referenčnem poslu Rekonstrukcija ceste Slovenj Gradec – Mislinjska Dobrava kot »*vodja gradnje ali vodja del (naziv po GZ)*« vsaj enkrat vodil »*izvedbo voziščne konstrukcije [...]*« in ugotovil, da izbrani ponudnik izpolnjuje referenčno zahtevo iz prve alineje točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Ker je za presojno pravilnosti naročnikovega ravnanja v zvezi s priznavanjem referenčnih poslov izbranega ponudnika relevantno, katere referenčne posle je le-ta priglasil v ponudbi, Državna

revizijska komisija navedbe vlagatelja, da M.K. v nobenem drugem referenčnem poslu ni opravljal vlog, kot izhajajo iz naročnikove zahteve iz točke 3.2.4 dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, zavrača kot brezpredmetne.

c)

V zvezi z očitkom vlagatelja, da izbrani ponudnik v obrazcu *Podatki o kadrovskih zmogljivostih – vodja gradnje* za nobeno od priglašenih referenc ni navedel kontaktnih podatkov odgovorne osebe za naročnika pri investitorju, zaradi česar ni mogel in ni preverjal priglašenih referenc, Državna revizijska komisija najprej pojasnjuje, da je namen podaje kontaktnih informacij o referenčnih naročnikih v tem, da naročniki pri referenčnih naročnikih lahko opravijo preverbo (resničnosti) navedb ponudnikov v ponudbah v zvezi s priglašenimi referenčnimi posli. V obravnavanem primeru gre ugotoviti, da je izbrani ponudnik oba priglašena referenčna posla izvajal za naročnika predmetnega javnega naročila, ki s podatki o referenčnem poslu že razpolaga. Če vlagatelj s tem očitkom smiselno zatrjuje, da je ponudba izbranega ponudnika iz navedenega pomanjkljiva, Državna revizijska komisija pojasnjuje, da odsotnost navedbe kontaktnega podatka referenčnega naročnika, ki je v tem primeru tudi naročnik obravnavanega javnega naročila, predstavlja pomanjkljivost, ki ni bistvena, v okoliščinah konkretnega primera pa jo je naročnik smel glede na peto poved petega odstavka 89. člena ZJN-3 spregledati. V zvezi z navedbami vlagatelja, s katerimi naročniku očita opustitev ravnanja po drugem odstavku 89. člena ZJN-3, Državna revizijska komisija pojasnjuje, da bi bilo presojo pravilnosti s to dolžnostjo povezanega naročnikovega ravnanja mogoče opraviti šele, če bi vlagatelj v zahtevku za revizijo zatrjeval in dokazal, da naročnik ni ravnal pravilno, ko je ugotovil, da sta za M.K. priglašena referenčna posla ustrezna, a s tem, kot že ugotovljeno, ni uspel. Očitki vlagatelja o tem, da naročnik ni konkretiziral, s katerimi podatki razpolaga in kje se ti nahajajo, se v posledici navedenega izkažejo za pravno nerelevantne.

III. glede izpolnjevanja zahtev iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila

Vlagatelj v zahtevku za revizijo navaja, da je naročnik v podtočki 3.2.7a v točki 3.2 *Pogoji za sodelovanje* v poglavju 3. *Pogoji in merila za izbor ponudb* v dokumentu *Navodila za pripravo ponudbe* (v nadaljevanju: točka 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila) določil, da mora ponudnik oz. sodelujoči gospodarski subjekt izkazati, da je v preteklosti uspešno izvedel »rekonstrukcijo ali novogradnjo ali obnovo državne ali lokalne ceste v vrednosti vsaj 2.000.000,00 EUR brez DDV«.

Navaja, da je izbrani ponudnik v izkaz izpolnjevanja zgornje referenčne zahteve priglasi referenčni posel *Rušitev in preureditev cestninskih postaj Kopolje, Dob, Blagovica-sever, Blagovica-jug, Lukovica-sever, Lukovica-jug, Krtina-sever, Krtina-jug ter sanacija voziščne konstrukcije priključkov Blagovica, Lukovica in Krtina – sklop 5* v vrednosti 3.673.360,656 EUR brez DDV (v nadaljevanju: Rušitev in preureditev cestninskih postaj). Vlagatelj povzema vsebino obrazca *Potrdilo o referenčnem delu* v delu, ki se nanaša na obseg del in vrednost po posameznih cestninskih postajah, ki jih je izbrani ponudnik izvedel v priglašenem referenčnem poslu, in zatrjuje, da ta, v potrdilu zajeta dela, celovito popisujejo in zaobsežejo vsa dela, ki jih je izbrani ponudnik kot partner izvedel v referenčnem poslu.

Vlagatelj zatrjuje, da izbrani ponudnik ne izpolnjuje zahteve iz točke 3.2.7a in da naročnik priglašenega referenčnega posla ne bi smel sprejeti kot ustreznega.

Navaja, da je bila zahteva naročnika iz točke 3.2.7a glede »ceste« povsem jasna in da mora naročnik ravnati strogo v skladu z zahtevami, ki jih je določil sam (s tem v zvezi izpostavlja sodbe

Sodišča EU v zadevah št. C-496/99, C-336/12, C-42/13). Zatrjuje, da rušitve in preureditve cestninskih postaj ter tem delom pripadajoča dela nikakor ne predstavljajo rekonstrukcije ali novogradnje ali obnove državne ali lokalne ceste, zato ne izpolnjujejo zahteve naročnika iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Tudi če se cestninska postaja nahaja na ali ob cesti, ta predstavlja objekt visoke gradnje, ceste pa so objekt nizke gradnje, kar je nekaj povsem drugega. Posledično so dela na cestninskih postajah drugačna, kot dela na cestah. Tudi dela na drugih objektih visoke gradnje, npr. na hiši, ne predstavljajo del na cesti, četudi je postavljena tik ob njej. Zgolj dejstvo, da se nek objekt, na katerem se izvajajo dela, nahaja na ali ob cesti, še ne pomeni, da dela na takem objektu predstavljajo dela na cesti. Cestninske postaje niso ceste, zato tudi dela na cestninskih postajah niso dela na cestah. Vlagatelj pojasnjuje, kaj pomeni pojem »cesta« glede na Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 132/22 in naslednji; v nadaljevanju: ZCes-2) in kaj »naprave in objekti za cestninjenje« ter zatrjuje, da bi moral naročnik od celotne vrednosti referenčnega posla odšteti vse vrednosti, ki ne morejo predstavljati dokazovanja izvedbe rekonstrukcije ali novogradnje ali obnove državne ali lokalne ceste.

Vlagatelj iz previdnosti predlaga, da Državna revizijska komisija od referenčnega naročnika DARS d.d. v smislu 227. in 228. člena ZPP pridobi vse končne situacije ter končni obračun priglašenega referenčnega posla izbranega ponudnika, iz katerih bo razvidno, kakšna je bila vrednost rekonstrukcije ali novogradnje ali obnove državne ali lokalne ceste, kot tudi, kakšna je bila vrednost drugih del, ki za presojo referenčne sposobnosti niso relevantna. V primeru dvoma v navedeno vlagatelj predlaga imenovanje strokovnjaka oz. izvedenca gradbene stroke, ki bo potrdil, da dela na cestninskih postajah (konkretno rušitve in preureditve cestninskih postaj) ter z njimi povezana dela, ne predstavljajo del na cesti oz. rekonstrukcije, novogradnje ali obnove ceste.

Opozarja, da izbrani ponudnik ne more uspeti z morebitnim argumentom, da je izvedba nekaterih od referenčnih del morda lahko zahtevnejša od rekonstrukcije ali novogradnje ali obnove ceste, saj je ključni element vsake reference izvedba istovrstnih del, dela v uveljavljani referenci pa niso istovrstna delom, ki jih v referenčni zahtevi zahteva naročnik.

Ob poznavanju splošno znanih podatkov o poslovanju subjektov v ponudbi izbranega ponudnika, vlagatelj zatrjuje tudi, da izbrani ponudnik ne razpolaga z nobeno drugo referenco, ki bi izpolnjevala referenčni pogoj iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Nazadnje zatrjuje še, da so tako ponudniki kot potencialni ponudniki zaupali v skladnost naročnikovega ocenjevanja ponudb z dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila, obravnavana zahteva pa je imela odvratilno naravo za potencialne ponudnike, ki zaradi nje ponudbe niso oddali.

Vlagatelj navaja, da je izbrani ponudnik v izkaz izpolnjevanja referenčne zahteve iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila priglasil tudi referenčni posel *Sanacija zidov in brežin Trebija-Sovodenj na cesti R1-210/1112 (Trebija-Sovodenj) od km 1,060 do km 2,500* (v nadaljevanju: Sanacija zidov in brežin) in zatrjuje, da tudi ta ne predstavlja rekonstrukcije ali novogradnje ali obnove državne ceste ali lokalne ceste, izbrani ponudnik pa zato ne izkazuje izpolnjevanja referenčnega pogoja. Vlagatelj pojasnjuje, zakaj zidov in brežin ni mogoče upoštevati v okviru del na cesti; da je referenčni posel delno izvedel partner I.CO.P. S.p.A., Udine, Italija; da je potrebno vrednost del, ki odpade nanj, odšteti od vrednosti referenčnega posla, priglašene v ponudbi izbranega ponudnika in da je od te vrednosti potrebno odšteti tudi vrednost vseh del, ki ne predstavljajo obnove vozišča. Vlagatelj iz previdnosti tudi s tem referenčnim poslom v zvezi predlaga, da Državna revizijska komisija od naročnika Občina Gorenja vas - Poljane v smislu 227. in 228. člena ZPP pridobi vse končne situacije ter končni obračun referenčnega posla izbranega ponudnika, iz katerih bo razvidno, kakšna je bila vrednost

posameznih del. V primeru dvoma v navedeno vlagatelj predlaga imenovanje strokovnjaka oz. izvedenca gradbene stroke, ki bo potrdil, da dela na zidovih, brežinah in pilotnih stenah ter izvedba kamnitih reber, mostov čez potoke in regulacija vodotokov ne predstavljajo del na cesti oz. rekonstrukcije, novogradnje ali obnove ceste.

Vlagatelj zatrjuje, da je glede na navedeno očitno, da izbrani ponudnik referenčne zahteve iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ne izpolnjuje. Ob sklicevanju na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-043/2017 navaja, da referenc, glede na njihovo naravo, ni mogoče obravnavati kot zmogljivosti, ki bi si jih bilo mogoče izposoditi od drugih gospodarskih subjektov. Ker izbrani ponudnik zahtevanih referenc ni izkazal in z njimi tudi ne razpolaga, mu naročnik sposobnosti za izvedbo posla, ki je predmet javnega naročila, ne more zakonito priznati, njegovo ponudbo pa je potrebno zavrniti kot nedopustno.

Izbrani ponudnik v izjasnitvi ugotavlja, da za vlagatelja ni sporen celoten referenčni posel Rušitev in preureditev cestninskih postaj, saj zatrjuje, da bi bilo potrebno od celotne pogodbene vrednosti odšteti vse vrednosti, ki ne predstavljajo izvedbe rekonstrukcije ali novogradnje ali obnove državne ali lokalne ceste. Izbrani ponudnik pojasnjuje, da je bil pogoj naročnika v tem delu določen s pojmom »rekonstrukcija ali novogradnja ali obnova državne ali lokalne ceste«. Nedopustno je, da bi se pogoj po poteku roka za prejem ponudb razlagal ožje, kot je bilo določeno v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, pogoj pa je potrebno razlagati po vsebini del, ki sodijo v izvedbo (čemur ne nasprotuje niti vlagatelj). Ob sklicevanju na stališče Državne revizijske komisije, da načelo transparentnosti postopka oddaje javnega naročila zahteva od naročnikov, da vse pogoje določijo jasno, natančno in nedvoumno in da nejasnega pogoja ni mogoče razlagati v škodo ponudnikov, navaja, da naročnik ni zahteval izvedbe vseh del v celoti, niti ni po vsebini določil, katera dela izrecno zahteva (npr. gradbena, obrtniška, instalacijska), zato je potrebno šteti kot ustrezna vsa dela, ki sodijo v področje »rekonstrukcija ali novogradnja ali obnova državne ali lokalne ceste« (s tem v zvezi izpostavlja odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-138/2023).

Izbrani ponudnik dalje pojasnjuje, da so pri referenčnem poslu edina dela, ki običajno niso del rekonstrukcije ali obnove lokalne ali državne ceste, lahko izključno rušitve cestninskih postaj, ki v referenčnem poslu predstavljajo manjši del. Tudi če bi vrednost teh del odšteli od referenčnih del, je vrednost referenčnega posla še vedno višja od zahtevanih 2.000.000,00 EUR. Navedeno je razvidno iz končne situacije, ki je bila posredovana referenčnemu naročniku DARS d.d. (pri tem opozarja, da se le-ta nanaša na vsa dela v projektu, saj je bil izbrani ponudnik vodilni partner). Celotna vrednost del, ki jih je izvedel izbrani ponudnik in ki sodijo v sklop rušenja cestninskih postaj, znaša zgolj 367.349,26 EUR (označena v končni situaciji). Referenčni naročnik je v referenčnem potrdilu izrecno potrdil, da je izbrani ponudnik izvedel preddela, zemeljska dela, voziščne konstrukcije, odvodnjavanje, kanalizacijo 3.420m, opremo za zavarovanje prometa, prometno opremo, kar so po svoji vsebini dela, ki sodijo v pojme »rekonstrukcija ali novogradnja ali obnova državne ali lokalne ceste«. V primeru dvoma izbrani ponudnik predlaga imenovanje izvedenca gradbene stroke, ki bo potrdil, da zgoraj navedena dela sodijo v pojem, ki ga je v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določil naročnik.

Izbrani ponudnik še pojasnjuje, da kljub temu, da je v ponudbi navedel vrednost referenčnih del, ki jih je sam prevzel in izvedel pri referenčnem poslu, že ta vrednost presega zahtevano vrednost naročnika. Ker je bil izbrani ponudnik pri referenčnem projektu vodilni partner, mu skladno s prakso Državne revizijske komisije tudi sicer pripada referenca za celoten posel, še posebej, ker naročnik ni zahteval, da morajo referenčna dela izvesti ponudniki neposredno sami. Priglašen referenčni posel je v celoti ustrezen.

Izbrani ponudnik navaja tudi, da je nepomembno, katera dela je v referenčnem poslu Sanacija zidov in brežin izvedel partner I.CO.P.S.p.a., saj je bil tudi na tem referenčnem poslu izbrani ponudnik vodilni partner, ki mu, upoštevaje določbe dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in prakso Državne revizijske komisije, pripada celotna referenca za posel. Navedeno izhaja z pogodbe, ki jo je v zahtevku za revizijo že predložil vlagatelj.

Naročnik v odločitvi o zahtevku za revizijo povzema vsebino posameznih določb dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in pojasnjuje vsebino ponudbe izbranega ponudnika. Izpostavlja, da vlagatelj ne nasprotuje dejstvu, da je izbrani ponudnik izvedel priglašen referenčni posel Rušitev in preureditev cestninskih postaj, ampak zatrjuje, da ta vsebinsko ne ustreza zahtevi iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Naročnik, ob sklicevanju na prvi odstavek 2. člena ZCes-2, pojasnjuje pomen pojmov »*rekonstrukcija ceste*«, »*cesta*«, »*cestno zemljišče*«, »*cesto telo*« in zatrjuje, da izvedene rušitve in preureditve cestninskih postaj predstavljajo rekonstrukcijo ceste na območju cestninskih postaj, saj so se spremenile tehnične značilnosti obstoječe ceste, spremenila se je zmožljivost posamezne ceste ob rušitvi cestninske postaje, izboljšali so se geometrijski elementi ceste. Dela, ki so opisana na referenčnem potrdilu (predдела, zemeljska dela, voziščne konstrukcije, odvodnjavanje, kanalizacija, oprema za zavarovanje prometa in prometna oprema), so dela, ki sodijo tudi v obseg del rekonstrukcije ceste. Rušitev cestninske postaje se nahaja nad voziščno konstrukcijo, glede na Tehnične specifikacije za javne ceste TSC 09.000:2006 (»1.2.4 porušitev in odstranitev objektov«) pa jih lahko štejemo kot del rekonstrukcije ceste.

Navaja, da je izbrani ponudnik v izjasnitvi prikazal delež del, ki predstavlja »porušitev in odstranitev objektov«, vrednost referenčnega projekta pa je tudi z odštetim deležem še vedno višja, kot je zahteval naročnik.

Naročnik, ob sklicevanju na prvi odstavek 2. člena ZCes-2, pojasnjuje pomen pojma »*cestni objekti*« in zatrjuje, da so vključeni v pojmu »*rekonstrukcija ceste*«, saj brez njih sama rekonstrukcija tehnično ni izvedljiva (npr. na območju ozkih dolin s strmimi brežinami proti vodotoku in proti zgornjemu delu hriba je nemogoče izvesti rekonstrukcijo ceste (npr. njeno razširitev) brez gradnje dodatnih podpornih konstrukcij). Navaja, da referenčni posel v naravi predstavlja zgoraj opisani primer, tj. rekonstrukcija ceste in njena razširitev ni možna brez dograditve in sanacije podpornih in opornih zidov, zato ga naročnik upošteva kot celoto in v celotni pogodbeni vrednosti.

Naročnik navaja, da je izbrani ponudnik referenčni posel izvedel kot vodilni partner, glede na točko 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila pa vlagatelj ne more uspeti z navedbami, da si celotne reference ne more lastiti izbrani ponudnik.

Vlagatelj v opredelitvi do navedb naročnika nasprotuje naročnikovi interpretaciji, da so dela izbranega ponudnika na referenčnem projektu Rušitev in preureditev cestninskih postaj predstavljala rekonstrukcijo ali novogradnjo ali obnovo državne ali lokalne ceste. Iz definicij, na katere se sklicuje naročnik, izhaja, da je cesta površina, ki jo »*lahko uporabljajo vsi ali pa le določeni udeleženci ... v prometu pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi*«, cestninskih postaj pa ne uporabljajo vsi oz. določeni udeleženci v cestnem prometu in tudi ne pod pogoji, določenimi z zakonom in drugimi predpisi. Cestninske postaje ne izpolnjujejo zakonske definicije »*ceste*«. Ob sklicevanju na argument *a contrario* zatrjuje, da ni mogoč argument, da v okvir cestnega zemljišča sodijo cestninske postaje na podlagi dejstva, da se nahajajo na parceli, po kateri poteka cesta, saj se tudi naprave za odvodnjavanje nahajajo na tej isti parceli, pa to še ne pomeni, da so del cestnega zemljišča, saj je moral to zakonodajalec izrecno določiti. Cestninske postaje tudi ne izpolnjujejo definicije »*cestnega telesa*«, so pa v zakonu izrecno definirane kot »*cestne naprave in druge ureditve*« - gre torej za definicijo v zakonu, ki ni v ničemer

vključena v definicijo ceste. Ob navedenem vlagatelj zatrjuje, da referenca izbranega ponudnika ne ustreza opredelitvi rekonstrukcije ceste iz ZCes-2. Vlagatelj meni, da v kolikor bi naročniku resnično ustrezala referenca rušitve in preureditve objektov, bi moral to navesti v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, česar ni storil. Naročnik v okviru spornega pogoja ni zahteval, da ponudniki izkažejo izkušnje pri izvedbi *»naprav in objektov za cestninjenje«*, ampak izkušnje pri rekonstrukciji ali novogradnji ali obnovi državne ali lokalne ceste.

Vlagatelj navaja, da dela v referenčnem poslu, ki niso ustrezala vsebini naročnikove referenčne zahteve, nikakor niso znašala samo 367.349,26 EUR. Izpostavlja vrednost rušitev in preureditev posamezne cestninske postaje v priglasiženem referenčnem poslu in zatrjuje, da le-ta ni niti vsebinsko niti vrednostno ustrezen glede na naročnikovo referenčno zahtevo.

Vlagatelj dalje vztraja tudi pri navedbah o vsebinski neustreznosti referenčnega posla Sanacija zidov in brežin. Dodaja, da izbranemu ponudniku ni mogoče priznati reference za dela, ko so jih v referenčnem poslu izvedli njegovi partnerji.

Vlagatelj v vlogi z dne 9. 6. 2025 vztraja pri svojih dosedanjih navedbah. Opozarja da v zadevi št. 018-138/2023 referenčna dela niso bila določena po vsebini (npr. gradbena, elektro), ampak so bila omejena s področjem (na gradnjo podzemnih cevovodov), v konkretnem primeru pa na *»cesto«*. Vztraja, da je skladno s 6. točko prvega odstavka 2. člena ZCes-2 cestna površina omejena z mejo cestnega zemljišča, cestni objekti pa v njeno zakonsko definicijo ne sodijo. Ti so izrecno urejeni v 10. točki prvega odstavka 2. člena istega zakona, in sicer sodijo med *»naprave in objekte za cestninjenje«*.

V zvezi s postavkami, ki jih je izbrani ponudnik označil v popisu del za referenčni posel in prikazal, da znaša delež *»porušitev in odstranitve objektov«* 367.349,26 EUR, opozarja, da je izbrani ponudnik označil le postavke: načrt demontaže in rušitve, pripravljalna in zaključna dela, nadstrešnico ter odkup kovinskih materialov. Pri tem spregleda, da se celotno naročilo glasi *»rušitev in preureditev cestninskih postaj«* in da ne gre za dela, ki bi jih izvajal na cesti, pač pa na objektu za cestninjenje. Cestninske postaje ne ustrezajo definiciji cestnega telesa. Po poteku roka za prejem ponudb naročnik dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila ne sme dajati drugačnega pomena kot tistega, ki iz nje izhaja.

Vlagatelj opozarja, da izbrani ponudnik v rekonstrukcijo očitno šteje tudi SPIS portale in uveljavlja njihovo izvedbo kot dela na cesti, čeprav le-ti sploh ne stojijo na cesti. Vlagatelj meni, da bi sprejeti stališče, da rušitev voziščne konstrukcije predstavlja izgradnjo te konstrukcije, pomenilo, da je gospodarski subjekt, ki je porušil hišo, pridobil referenco za izgradnjo take hiše, kar je absurdno. Meni, da je zato v zahtevku za revizijo pravilno opozoril, da je potrebno pri presoji izpolnjevanja referenčnega pogoja upoštevati zgolj vrednost tistih del, ki so relevantna za dokazovanje referenčne sposobnosti in ne kar vseh izvedenih del na objektih. Ker rušitve in preureditve cestninskih postaj ter tem delom pripadajoča dela evidentno ne predstavljajo rekonstrukcije ali novogradnje ali obnove državne ali lokalne ceste, izbrani ponudnik ne izpolnjuje zahteve iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila. Tega se zaveda tudi izbrani ponudnik, ko zatrjuje, da mu tudi sicer referenca pripada tudi za dela, ki sta jih izvedla njegova partnerja v referenčnem poslu, na odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-033/2020 pa se neutemeljeno sklicuje. Opozarja, da je Državna revizijska komisija že v številnih odločitvah zapisala, da je od naročnika in posamezne opredelitve zahteve v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila odvisno, kateri od sodelujočih subjektov in na kakšen način oz. v kakšnem obsegu mora razpolagati z referencami. Ob sklicevanju na odgovor, objavljen na portalu javnih naročil dne 23. 10. 2024 ob 8:53, vlagatelj navaja, da je naročnik v obravnavanem primeru zahteval, da mora zahtevani posel iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izkazati ponudnik (pri skupni ponudbi katerikoli partner), ki bo tovrstna dela pri

predmetnem naročilu izvedel. Ker izbrani ponudnik v predmetnem javnem naročilu s partnerji iz referenčnega posla ne sodeluje, se na referenčna dela, ki sta jih izvedla, ne more sklicevati. Vlagatelj še opozarja, da je izbrani ponudnik, kljub temu, da navaja, da mu gre referenca za celoten referenčni posel, v ponudbi priglasil zgolj dela in vrednost del, ki jih je izvedel sam (torej brez partnerjev). Vlagatelj meni, da izbrani ponudnik s takim zatrjevanjem nedopustno spreminja ponudbo in izrecno opozarja na nov razlog za nedopustnost ponudbe, ki ga brez svoje krivde ni mogel navesti v predrevizijskem postopku.

V zvezi z referenčnim poslom Sanacija zidov in brežin vlagatelj vztraja, da del, ki jih je izvedel partner izbranega ponudnika v referenčnem poslu, izbranemu ponudniku ni mogoče priznati kot njegovih lastnih.

Državna revizijska komisija je zapisala že v svojih številnih odločitvah, da je referenca po svoji naravi dokazilo, s katerim ponudnik dokazuje, da je istovrstno gradnjo, storitev ali dobavo v preteklosti že uspešno izvedel in da je sposoben izvesti javno naročilo v zahtevanem obsegu in kvaliteti. Kot pravilno izpostavlja vlagatelj, je vprašanje o tem, na kakšen način in v kakšnem obsegu mora ponudnik izkazovati referenčne zahteve v vsakem posameznem primeru, odvisno od naročnika oz. od njegove konkretne opredelitve referenčnega pogoja v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila.

Državna revizijska komisija je večkrat poudarila tudi, da mora naročnik, skladno z načelom transparentnosti javnega naročanja (6. člen ZJN-3), pri določitvi zahtev ravnati pregledno ter pogoje in zahteve v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila določiti jasno, natančno in nedvoumno oz. tako, da lahko vsi razumno obveščeni in običajno skrbni ponudniki razumejo njihov natančen obseg in jih razlagajo enako, naročnik pa lahko učinkovito preizkusi, ali ponudbe ponudnikov ustrezajo zahtevam, ki se nanašajo na zadevno javno naročilo (prim. sodbo Sodišča EU, št. C-368/10, točka 109). Namen zahteve po vnaprejšnji jasni, natančni in nedvoumni določitvi zahtev v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila je, da za vse konkurente veljajo enaki pogoji tako v času, ko pripravljajo ponudbe, kot v času, ko naročnik te ponudbe presoja, s čimer se zagotavlja spoštovanje načela enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3). Posledično je namen te zahteve zagotoviti neobstoja tveganja favoriziranja, preprečiti naročnikovo subjektivno ocenjevanje in vrednotenje ponudb ter zagotoviti, da se ponudniki vnaprej seznanijo z okoliščinami, ki bodo vplivale na oddajo javnega naročila (prim. npr. sodbi Sodišča EU v zadevah št. C-324/14 in C-76/16). Le tako lahko ponudniki pripravijo dopustno ponudbo, ki jo bo mogoče primerjati s ponodbami drugih ponudnikov.

Prav tako je Državna revizijska komisija že večkrat zapisala tudi, da mora naročnik pri pregledu in ocenjevanju ponudb ravnati v skladu s pravili, ki jih je sam določil v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila. Širjenje ali spreminjanje pomena posamezne zahteve iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila po poteku roka za prejem ponudb namreč v svoji vsebini pomeni prepozno in s tem nedopustno določanje konkretne vsebine zahteve oz. nezakonit poseg v dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila (prim. prvo poved drugega odstavka 67. člena ZJN-3) ter kršitev prej omenjenih temeljnih načel javnega naročanja.

Naročnik je v točki 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila med drugim določil:

»Ponudnik, oziroma sodelujoči gospodarski subjekti, morajo izkazati naslednje uspešno izvedene referenčne posle iz zadnjih desetih letih pred rokom za oddajo ponudb:

- a) rekonstrukcijo ali novogradnjo ali obnovo državne ali lokalne ceste v vrednosti vsaj 2.000.000,00 EUR brez DDV,*

[...]

Posel iz točke a, ki ga je izvedel ponudnik samostojno ali v sodelovanju s podizvajalci ali partnerji, mora izkazati ponudnik (pri skupni ponudbi kateri koli partner).
[...]

dokazilo: Referenca gospodarskega subjekta, vsebinsko skladna s predlogo in ESPD ponudnika oziroma sodelujočega gospodarskega subjekta.
[...].«

Med strankami je sporno vprašanje, ali je referenčni posel Rušitev in preureditev cestninskih postaj, ki ga je v ponudbi priglasil izbrani ponudnik, glede na zahtevo iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ustrezen.

Državna revizijska komisija uvodoma ugotavlja, da je naročnik v točki 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil, da je moral ponudnik oz. v predmetnem javnem naročilu sodelujoči gospodarski subjekt, izkazati uspešno izveden referenčni posel, ki je obsegal »rekonstrukcijo ali novogradnjo ali obnovo državne ali lokalne ceste«, katerega vrednost je znašala vsaj 2.000.000,00 EUR brez DDV. Kot je razvidno iz dikcije referenčnega pogoja, naročnik vsebinskega kriterija v delu, ki se nanaša na vrste ustreznih del v okviru zahteve po rekonstrukciji ali novogradnji ali obnovi državne ali lokalne ceste, konkretnije oz. natančneje ni definiral. Tako ni določil, katera posamezna dela morajo biti izkazana, da bi jih bilo mogoče šteti za ustrezna glede na referenčni pogoj (kot je to storil v točki 3.2.7b dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ko je v okviru zahteve po rekonstrukciji ali novogradnji ali obnovi državne ali lokalne ceste izrecno zahteval, da morajo dela vključevati izvedbo voziščne konstrukcije določenih lastnosti), niti ni zahtevanih konkretnjših izkušenj pri rekonstrukciji ali novogradnji ali obnovi državne ali lokalne ceste določil posredno, npr. s sklicevanjem na bistvene postavke popisa del. Naročnik je referenčno zahtevo tako zamejil le s področjem »rekonstrukcija ali novogradnja ali obnova državne ali lokalne ceste«, navedeno pa je potrebno upoštevati pri presoji ustreznosti v izkaz izpolnjevanja referenčne zahteve iz točke 3.2.7.a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila priglasičenih referenčnih poslov. Da takšna razlaga ne nasprotuje zakonski ureditvi referenčnih pogojev, je Državna revizijska komisija pojasnila npr. v odločitvi v zadevi št. 018-138/2023.

Državna revizijska komisija dalje ugotavlja, da je izbrani ponudnik v ponudbi predložil obrazec *Referenca gospodarskega subjekta*, v katerem je priglasil referenčni posel Rušitev in preureditev cestninskih postaj ter v zvezi z vrsto, obsegom in vrednostjo izvedenih del pri tem poslu navedel »*Rekonstrukcija državne ceste v vrednosti v vrednosti 3.670.360,65 EUR*«. S tem referenčnim poslom v zvezi je ponudbi priložil tudi obrazec *Potrdilo o referenčnem delu* z dne 26. 8. 2021 (v nadaljevanju: referenčno potrdilo z dne 26. 8. 2021), ki ga je potrdil naročnik referenčnega posla (DARS d.d.). Iz le-tega izhaja, da je izbrani ponudnik (kot vodilni partner) v okviru pogodbenih del izvedel dela v vrednosti 3.673.360,65 EUR brez DDV, ki obsegajo »*Rušitev in preureditev cestninske postaje Kopolje, Rušitev cestninske postaje Dob, Rušitev in preureditev cestninske postaje Blagovica-sever, Rušitev in preureditev cestninske postaje Blagovica-jug, Rušitev in preureditev cestninske postaje Lukovica-sever, Rušitev in preureditev cestninske postaje Lukovica-jug, Rušitev in preureditev cestninske postaje Krtina-sever, Rušitev in preureditev cestninske postaje Krtina-jug, Tuje storitve in zahtevki*«.

Da predstavljeni opisi »celovito popisujejo in zaobsežejo vsa dela, ki jih je partner CVP d.o.o. izvedel na referenčnem projektu«, kot zatrjuje vlagatelj, ne drži. Čeprav so zgoraj navedeni glavni sklopi referenčnega posla res poimenovani »rušitev in preureditev« cestninskih postaj, rušitvena dela cestninskih postaj in tem delom pripadajoča dela (za katera med strankami ni sporno, da jih je izvajal izbrani ponudnik) niso edina dela, ki so se izvajala v okviru izpostavljenih opisov priglasičenega referenčnega posla. To je razvidno že iz referenčnega potrdila z dne 26. 8. 2021,

katerega vsebino je vlagatelj predhodno le delno predstavil in v katerem navedbi glavnih sklopov referenčnega posla, poimenovanih rušitev in preureditev cestninskih postaj, sledi opredelitev konkretne vrste del, ki jih je izbrani ponudnik v okviru zgoraj opisanih sklopov (tudi) izvajal na zadevni cesti, in sicer »*predдела, zemeljska dela, voziščne konstrukcije, odvodnjavanje, kanalizacija 3.420m, oprema za zavarovanje prometna, prometna oprema*«. Okoliščina, da so se v okviru referenčnega posla izvajala tudi druga dela, izhaja tudi iz končne situacije, ki jo je izbrani ponudnik priložil izjasnitvi (in s katero je Državna revizijska komisija vlagatelja seznanila na podlagi 11. člena ZPVPJN). Nenazadnje dejstvo, da so bila v referenčnem poslu izvedena tudi (druga) dela, ki sodijo v okvir rekonstrukcije ali novogradnje ali obnove državne ali lokalne ceste, posredno priznava tudi vlagatelj, ki si prizadeva, da bi se od njihove vrednosti odštela vrednosti tistih del, za katera meni, da tega vsebinskega kriterija ne izpolnjujejo.

V konkretnem primeru je potrebno upoštevati, da je naročnik v točki 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil, da mora biti v okviru referenčnega posla izvedena rekonstrukcija državne ali lokalne ceste. Z vidika presoje ustreznosti v priglašenem referenčnem poslu izvedenih del zato ni relevantna opredelitev »ceste« v smislu 6. točke prvega odstavka 2. člena ZCes-2 in s tem povezanih »del na cesti«, kot zatrjuje vlagatelj, pač pa opredelitev »rekonstrukcije ceste« v smislu 78. točke prvega odstavka 2. člena ZCes-2, ki določa, da rekonstrukcija ceste pomeni »*spreminjanje tehničnih značilnosti obstoječe ceste, pri čemer se delno ali v celoti spreminjajo njeni konstrukcijski elementi, zmogljivost ali izvedejo druge njene izboljšave, deli trase ceste pa se zaradi izboljšanja geometrijskih elementov predstavljajo izven območja obstoječe ceste*«. Čeprav Državna revizijska komisija ne nasprotuje navedbam vlagatelja, da sta cesta in cestninska postaja različno klasificirana objekta in da ju ZCes-2 različno opredeljuje, ugotavlja, da navedbe vlagatelja, s katerimi neustreznost priglašenega referenčnega posla zatrjuje zgolj v povezavi z deli na »cesti«, za rešitev spornega vprašanja ne morejo biti pravno relevantne. Pri tem pojasnjuje, da bi upoštevanje razlage spornega referenčnega pogoja na način, za katerega si prizadeva vlagatelj (dela na »cesti«) pomenila, da naročnik prejete ponudbe presoja glede na zahtevo, ki je drugačna od tiste, določene v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, s tem pa bi ravnal v nasprotju z drugim odstavkom 67. člena ZJN-3.

Državna revizijska komisija ugotavlja, da med strankami torej ni sporno, da so bila v referenčnem poslu izvedena dela, povezana z rušitvijo cestninskih postaj, vpogled v odstopljeno dokumentacijo pa je pokazal, da so bila v referenčnem poslu na obstoječi (državni) cesti, na območju cestninskih postaj, izvedena tudi druga dela (predдела, zemeljska dela, voziščne konstrukcije, odvodnjavanje, kanalizacija itd.). Državna revizijska komisija prav tako ugotavlja, da so se z izvedbo del, povezanih z rušitvijo cestninskih postaj in predhodno navedenih drugih del nedvomno spremenile tehnične značilnosti posamezne obstoječe ceste, spremenila se je zmogljivost posamezne ceste obrušitvi cestninske postaje, izvedle pa so se tudi njihove izboljšave (npr. v smislu varnosti in pretočnosti). Ker v priglašenem referenčnem poslu torej ni šlo zgolj za izvedbo del, povezanih z rušitvijo cestninskih postaj na državni cesti, pač pa so hkrati z njimi na isti, obstoječi cesti potekala tudi zemeljska dela, izvedba voziščnih konstrukcij, odvodnjavanja, kanalizacije itd., je po presoji Državne revizijske komisije potrebno ugotoviti, da v referenčnem poslu izvedena celota del na državni cesti, četudi poimenovana »rušitev in preureditev« (posameznih) cestninskih postaj, v konkretnem primeru predstavlja dela, ki sodijo v okvir rekonstrukcije ceste, kot je to zahtevano v točki 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ob upoštevanju 78. točke prvega odstavka 2. člena ZCes-2 v povezavi z 6. točko prvega odstavka 2. člena ZCes-2. Da del po vsebini ni mogoče opredeliti kot rekonstrukcije ceste, vlagatelj konkretizirano ne zatrjuje, saj le posplošeno navaja, da dela, povezana z rušitvijo cestninskih postaj »*evidentno*« in »*nikakor ne predstavljajo rekonstrukcije [...] državne [...] ceste*«. Sklicivanje na klasifikacijo objektov in njihovo opredelitev glede na ZCes-2, kot že navedeno, za presojo ustreznosti referenčnega posla v konkretnem primeru ni relevantno. Vlagatelj podaja tudi primerjavo z rušitvijo in gradnjo hiše, ki ni utemeljena, saj priglašeni

referenčni posel ni obsegal rušitve in izgradnje cestninskih postaj, pač pa dela, povezana z rušitvijo objektov in rekonstrukcijo obstoječe ceste.

Glede na to, da naročnik v referenčni zahtevi iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila ni določil, katera posamezna dela morajo biti izkazana, da bi jih bilo mogoče šteti za ustrezna glede na referenčno zahtevo in je le-to določil na način, ki dopušča vsebinsko široko priznavanje referenc s področja rekonstrukcije ceste, Državna revizijska komisija ugotavlja, da naročniku ni mogoče očitati, da ni ravnal pravilno, ko je priglašen referenčni posel Rušitev in preureditev cestninskih postaj po vsebini (in po vrednosti) v celoti štel za skladnega z zahtevo iz točke 3.2.7.a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila.

Predhodne ugotovitve Državne revizijske komisije ne spremeni okoliščina, če bi od celotne priglašene vrednosti del iz referenčnega posla (tj. 3.673.360,65 EUR) odšteli vrednost del, ki so po zatrjevanju izbranega ponudnika povezana z rušitvijo cestninskih postaj (tj. 367.349,26 EUR). Priglašen referenčni posel bi tudi v takem primeru še vedno vrednostno presegal prag, ki ga je v točki 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila določil naročnik. Vlagatelj zatrjuje, da je vrednost del, povezanih z rušitvijo objektov višja, kot jo izbrani ponudnik prikazuje v izjasnitvi, vendar v utemeljitev svojih navedb le povzema postavke, ki jih je v končni situaciji označil izbrani ponudnik in se sklicuje na poimenovanje referenčnega posla. V zvezi s prvimi navedbami gre ugotoviti, da so povsem pavšalne, postavke, ki bi jih bilo potrebno po presoji vlagatelja tudi odšteti od vrednosti referenčnega posla, pa niso konkretizirane, čeprav je bil s popisom del vlagatelj seznanjen (7. in 212. člen ZPP v povezavi s prvim odstavkom 13. člena ZPVPJN), druge navedbe pa so neutemeljene, saj je za presojo ustreznosti posamezne reference relevantna vsebina dejansko izvedenih del (prim. odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-033/2024), ne pa poimenovanje referenčnega posla.

Ker vlagatelj, ki je bil, kot že pojasnjeno, s končnim obračunom referenčnega posla in postavkami v njem izvedenih del seznanjen, konkretnih postavk, povezanih s SPIS portali, ki po njegovem zatrjevanju tudi ne bi smele biti upoštevane v okviru priglašenega referenčnega posla (vsebinsko ali vrednostno) ni konkretiziral, Državna revizijska komisija njegovih navedb v tem delu, upošteva drugi odstavek 15. člena ZPVPJN in 7. in 212. člen ZPP v povezavi s prvim odstavkom 13. člena ZPVPJN, vsebinsko ni obravnavala.

Vlagatelj je v izkaz navedb Državni revizijski komisiji predlagal, da od referenčnega naročnika pridobi končno situacijo referenčnega posla, iz katere bo razvidna vrednost rekonstrukcije ceste ter vrednost drugih del, od izbranega ponudnika pa podatke o vrednosti sanacije voziščne konstrukcije cestnih priključkov iz referenčnega posla. Državna revizijska komisija ugotavlja, da je končno situacijo z zahtevanimi podatki v izjasnitvi predložil že izbrani ponudnik, vlagatelj pa je bil z njo na podlagi 11. člena ZPVPJN seznanjen, zato Državna revizijska komisija navedena dokazna predloga zavrača kot nepotrebna. Državna revizijska komisija prav tako ni izvedla dokaznega predloga z imenovanjem izvedenca gradbene stroke, ki naj potrdi, da rušitve in preureditve cestninskih postaj ne predstavljajo rekonstrukcije ceste, ker gre za vprašanje skladnosti izvedenih referenčnih del z določbo dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, za podajo odgovorov na pravna vprašanja v revizijskem postopku pa je pristojna Državna revizijska komisija.

Ker je Državna revizijska komisija ugotovila, da naročniku ni mogoče očitati, da ni ravnal pravilno, ko je referenčni posel Rušitev in preureditev cestninskih postaj, priglašen v vsebini in obsegu, ki ga je izvedel izbrani ponudnik, štel kot ustreznega, kot pravno nerelevantne zavrača navedbe strank o vprašanju, ali gre izbranemu ponudniku kot vodilnemu partnerju priznati referenco tudi za dela, ki sta jih izvedla partnerja v skupni ponudbi in s tem povezano zatrjevanje vlagatelja o tem, da izbrani ponudnik nedopustno spreminja predloženo ponudbo.

Med strankami je sporno tudi vprašanje, ali je referenčni posel Sanacija zidov in brežin, ki ga je v ponudbi tudi priglasil izbrani ponudnik, glede na zahtevo iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila, ustrezen. Ker je naročnik v izkaz izpolnjevanja referenčne zahteve iz točke 3.2.7a dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila zahteval priglasitev (le) enega referenčnega posla, Državna revizijska komisija pa je ugotovila, da izbrani ponudnik sporni pogoj izpolnjuje že s prvim priglašenim referenčnim poslom (Rušitev in preureditev cestninskih postaj), navedb strank, povezanih z neustreznostjo drugega priglašenega referenčnega posla, vsebinsko ni obravnavala, posledično pa tudi ni izvedla dokazov, predlaganih v izkaz teh navedb, saj niso bili potrebni.

Ker je za presojo pravilnosti naročnikovega ravnanja v zvezi s priznavanjem referenčnih poslov izbranega ponudnika relevantno, katere referenčne posle je le-ta priglasil v ponudbi, Državna revizijska komisija navedbe vlagatelja, da izbrani ponudnik ne razpolaga z nobeno drugo ustrezno referenco, zavrača kot brezpredmetne.

V zvezi z zatrjevano odvratilno naravo referenčne zahteve Državna revizijska komisija v zaključku pojasnjuje, da vlagatelj ne zatrjuje, da je sporna zahteva zanj odvratilna in ne navaja, kako vpliva na presojo njegove ponudbe, pač pa zatrjuje, da je odvratilna za potencialne ponudnike. S tem očitkom vlagatelj ne uveljavlja pravnega varstva v lastnem interesu, pač pa v interesu tistih potencialnih ponudnikov, ki bi po vlagateljevi razlagi zahteve lahko sodelovali v postopku oddaje javnega naročila, čemur zahtevk za revizijo ni namenjen. Tudi sicer samo dejstvo, da so določeni ponudniki morebiti razumeli dokumentacijo v zvezi z oddajo javnega naročila na enak način, kot si prizadeva vlagatelj (katerega razlaga je sicer bolj omejujoča od razlage naročnika), in zaradi tega niso oddali ponudb, v ničemer ne vpliva na možnost nastanka škode vlagatelju. Pripomniti gre tudi, da je vprašanje morebitne odvratilne narave posamezne zahteve iz dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila povezano z vprašanjem možnosti priprave dopustne ponudbe, ki ga vlagatelj v fazi, v kateri se nahaja predmetni postopek, ne more več uspešno uveljavljati.

IV. sklepno

V zaključku Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj ni uspel izkazati, da je naročnik pri presoji dopustnosti ponudbe izbranega ponudnika in sprejemu izpodbijane odločitve ni ravnal v skladu z določbami dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila in ZJN-3, zato je, na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN, zahtevk za revizijo vlagatelja kot neutemeljenega zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj je v zahtevku za revizijo uveljavljal povrnitev stroškov pravnega varstva – vplačane takse.

Ker je povrnitev stroškov odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo, vlagatelj pa z zahtevkom za revizijo ni uspel, je Državna revizijska komisija, upoštevajoč tretji odstavek 70. člena ZPVPJN, njegovo zahtevo za povrnitev stroškov pravnega varstva zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Izbrani ponudnik je v izjasnitvi uveljavljal povrnitev stroškov pravnega varstva.

Upoštevajoč četrti odstavek 70. člena ZPVPJN mora vlagatelj, če zahtevek za revizijo ni utemeljen, izbranemu ponudniku povrniti potrebne stroške, nastale v predrevizijskem in revizijskem postopku.

Državna revizijska komisija je izbranemu ponudniku, skladno s 70. členom ZPVPJN in skladno z Odvetniško tarifo (Uradni list RS, št. 2/2015 s sprem.; v nadaljevanju: OT), kot potrebne priznala naslednje priglašene stroške:

- strošek odvetniške storitve za izjasnitev v višini 4.500 točk (druga točka tar. št. 44 OT, kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22% DDV znaša 3.294,00 EUR,
- izdatke v pavšalnem znesku po 11. členu OT (in sicer 2 % od skupne vrednosti storitve do 1.000 točk in 1 % od presežka nad 1.000 točk) v višini 55 točk, kar ob upoštevanju vrednosti točke in 22% DDV znaša 40,26 EUR.

Državna revizijska komisija izbranemu ponudniku ni priznala priglašениh stroškov za sestanek s stranko ter za pregled listin, saj so ti stroški zajeti že v strošku odvetniške storitve za sestavo izjasnitve, kot obrazložene vloge med postopkom, zaradi česar ne gre za samostojni storitvi, ki nista zajeti v drugih tarifnih številkah OT (tar. št. 43 OT) (prim. smis. npr. odločitve Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-083/2016, 018-221/2017, 018-006/2020).

Državna revizijska komisija je tako izbranemu ponudniku kot potrebne stroške priznala stroške v višini 3.334,26 EUR, ki mu jih je dolžan vlagatelj povrniti v roku 15 dni od prejema tega sklepa. Višjo stroškovno zahtevo izbranega ponudnika je Državna revizijska komisija zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 3. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Zoper odločitev o zahtevku za revizijo je dovoljen upravni spor. Tožba se vloži neposredno pisno pri Upravnem sodišču Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, ali pa se mu pošlje po pošti. Rok za vložitev tožbe je 30 dni od vročitve odločitve Državne revizijske komisije.

Predsednik senata:
Andraž Žvan, univ. dipl. prav.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- naročnik,
- vlagatelj,
- izbrani ponudnik, po pooblaščenju
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve, tu.